ερμηνευτικές ερωτήσεις από τα κριτήρια αξιολόγησης της «Ἀντιγόνης»

εισαγωγή

1. Ποια είναι τα χαρακτηριστικά του δράματος και τι νέο προσέφερε στο κοινό σε σχέση με το έπος και τη λυρική ποίηση;
2. Ποια ήταν η προέλευση του δράματος και με ποια γιορτή συνδέθηκε;
3. Τι ήταν τα θρησκευτικά δρώμενα και ποια θέση είχαν στις γιορτές των αρχαίων Ελλήνων ;
4. Τι αντιπροσώπευε ο θεός Διόνυσος στη ζωή των αρχαίων Ελλήνων; ποιες τελετές ή εκδηλώσεις συμπεριλάμβανε η λατρεία του Διονύσου ; με ποια εξωτερικά γνωρίσματα ξεχώριζαν οι οπαδοί του Διονύσου κατά τη διάρκεια των τελετών που γίνονταν προς τιμή του θεού;
5. Πότε και ποιος δίδαξε πρώτος το δράμα και ποια στοιχεία δανείστηκε από τις λατρευτικές τελετές προς τιμή του Διονύσου;
6. Ποιες ήταν οι τελετές προς τιμή του Διονύσου στην Αττική; να δώσετε σύντομες πληροφορίες για τη χρονική τους διάρκεια και για το τελετουργικό τους μέρος.
7. Τι ήταν το σατυρικό δράμα και ποια η διαφορά του από την κωμωδία;
8. Ποια ήταν τα είδη του δράματος και σε ποια από αυτά εμφανίζονται οι μορφές των σατύρων;
9. Να γράψετε ένα κατατοπιστικό σημείωμα για τη κωμωδία. Να αναφερθείτε ιδιαίτερα στην προέλευση, στα θέματα και στο σκοπό που υπηρετούσε.
10. Ποια ήταν η προέλευση της τραγωδίας σύμφωνα με τον Αριστοτέλη;
11. Ποιες είναι οι γνωστές απόψεις με την προέλευση της λέξης «τραγωδία» και πόσο αξιόπιστες θεωρούνται;
12. Ποια ήταν η συμβολή του Αρίωνα στην εξέλιξη του διθυράμβου;
13. Με ποιες παρεμβάσεις ο Θέσπης έδωσε νέα μορφή στο διθύραμβο ώστε να μετεξελιχθεί σταδιακά σε τραγωδία;
14. Αφού εξηγήσετε τι ήταν το «**ἄρμα τοῦ Θέσπιδος**» να εκτιμήσετε την συνεισφορά του καθώς και την συνεισφορά του δημιουργού του στην εξέλιξη της τραγωδίας.
15. Ποιες αλλαγές και προσθήκες έγιναν συνολικά στο διθύραμβο, ώστε να πάρει η τραγωδία τη τελική της μορφή;
16. Ποιος είναι ο ορισμός και ποιος ο σκοπός της τραγωδίας κατά τον Αριστοτέλη; να αποδώσετε τον ορισμό στα νέα ελληνικά.
17. Ποια επιπλέον στοιχεία προσθέτει ο Eliot στη «δράση» της τραγωδίας;
18. Να εξηγήσετε αναλυτικά τους χαρακτηρισμούς «**τελείας**» και «**ἡδυσμένῳ**» που αποδίδονται στις έννοιες «**μίμησις πράξεως**» και «**λόγῳ**» αντίστοιχα στον αριστοτελικό ορισμό για τη τραγωδία.
19. Ποιος είναι ο ρόλος των εννοιών «**φόβος**», «**ἔλεος**» και «**κάθαρση**» στην τραγωδία σύμφωνα με τον Αριστοτέλη;
20. Σε ποια μέρη της τραγωδίας εντοπίζουμε το λυρικό και σε ποια το επικό στοιχείο ;
21. Ποια είναι τα «**κατά ποσόν**» και ποια τα «**κατά ποιόν**» μέρη της τραγωδίας; να τα αναφέρετε ονομαστικά.
22. Πρόλογος – επεισόδια – έξοδος – πάροδος – κομμός : ποια είναι η θέση τους στη τραγωδία;
23. Τα επικά μέρη της τραγωδίας αποτελούνται από «συνεχείς λόγους», «στιχομυθίες» και «αντιλαβές». Να εξηγήσετε ποιο είναι το χαρακτηριστικό γνώρισμα του κάθε στοιχείου και πότε χρησιμοποιείται.
24. Ποια είναι τα χαρακτηριστικά του κομμού και σε τι διαφέρει από τις μονωδίες και τις διωδίες;
25. Ποια είναι η σχέση μύθου και τραγωδίας;
26. **Ήθος – λέξη, διάνοια, μέλος – όψη**: **α)** ποια είναι η σημασία των όρων στην αρχαία τραγωδία σύμφωνα με τον Αριστοτέλη; **β)** με ποιους όρους αποδίδουμε τις παραπάνω έννοιες στο σύγχρονο θέατρο;
27. Πως δημιουργείται η έννοια της τραγικότητας στο αρχαίο θέατρο και ποια χαρακτηριστικά αποδίδονται στη μορφή του τραγικού ήρωα;
28. Μέσα από ποιες συγκρούσεις και καταστάσεις αναδεικνύεται ο τραγικός ήρωας και τι είναι αυτό που τον καταξιώνει στα μάτια των θεατών;
29. Ποια ήταν τα βασικά μέρη του αρχαίου θεάτρου;
30. Να περιγράψετε το «**κοῖλον**» του αρχαίου θεάτρου .
31. «**Ἐδώλια**», «**διαζώματα**», «**κλίμακες**», «**κερκίδες**»: να εξηγήσετε ποια ήταν η χρησιμότητα καθενός από τα μέρη του «κοίλου» του αρχαίου θεάτρου.

32. Να γράψετε σύντομα κατατοπιστικά σημειώματα για τα παρακάτω μέρη του αρχαίου θεάτρου: «**ορχήστρα**», «**πάροδος**», «**θυμέλη**».
33. Σε ποιο μέρος του θεάτρου κινούνταν οι υποκριτές και σε ποιο ο χορός; σε τι εξυπηρετούσε κατά τη γνώμη σας αυτή η διαφοροποίηση;
34. Πως ήταν η σκηνή του αρχαίου θεάτρου, ποια ήταν η συνηθισμένη σκηνογραφία και με ποιο τρόπο παρουσιάζονταν οι ηθοποιοί στη σκηνή;
35. Που και πότε γινόταν η παρουσίαση των νέων θεατρικών έργων στην Αθήνα και γιατί επιλεγόταν η συγκεκριμένη εποχή του χρόνου; (ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΕΣ 2002)
36. Τι ήταν η χορηγία και ποιοι την αναλάμβαναν ; ποιες ήταν οι υποχρεώσεις του χορηγού ;
37. Τι ήταν το «*λογεῖον*», ποια εποχή ξεχώρισε ως μέρος του θεάτρου και ποιες ανάγκες της παράστασης εξυπηρετούσε;
38. Στο αρχαίο θέατρο διακρίνουμε από τρεις έως πέντε εισόδους των υποκριτών στη σκηνή και την ορχήστρα, δυο παρόδους, και μια ή τρεις την πλευρά της σκηνής. Ποιες σκηνοθετικές ανάγκες εξυπηρετούσε η κάθε είσοδος;
39. Να εξηγήσετε τι ήταν οι «*περίακτοι*», το «*θεολογεῖον*» και το «*βροντεῖον*» (βλέπε λεξικό θεατρικών όρων).
40. Ποιος είχε τη γενική επιμέλεια και την ευθύνη για την οργάνωση των δραματικών αγώνων **α)** στη γιορτή των Ληναίων, **β)** στη γιορτή των Μεγάλων Διονυσίων; ποια ήταν τα καθήκοντά του;
41. Να γράψετε κατατοπιστικά σημειώματα για τους κριτές και το χορηγό της τραγωδίας.
42. Ποιες τιμές αποδίδονταν στους ποιητές που νικούσαν σε δραματικούς αγώνες και στους χορηγούς τους;
43. Οι «*περί τόν Διόνυσον τεχνῖται*»: ποιο ήταν το έργο τους και σε ποια σημερινή τάξη επαγγελματιών αντιστοιχεί;
44. Ποιος ήταν ο ρόλος του ποιητή στο αρχαίο θέατρο;
45. Να γράψετε λίγα λόγια για την ενδυμασία και για τα άλλα σκεύη που χρησιμοποιούσαν οι υποκριτές.
46. Ποιος ήταν ο ρόλος του προσωπείου στη θεατρική πράξη; νομίζετε ότι διευκόλυνε ή δυσκόλευε τον υποκριτή στην ερμηνεία του ρόλου του;
47. Ποια εκφραστικά μέσα διέθετε ο υποκριτής ενός αρχαίου δράματος για την ερμηνεία του ρόλου του και ποια διαθέτει ένας σύγχρονος ηθοποιός; ποιος από τους δυο νομίζετε ότι αντιμετώπιζε ή αντιμετωπίζει μεγαλύτερες δυσκολίες στο έργο του;
48. Ποια ήταν η άποψη του Κάρολου Κουν για το χορό του αρχαίου δράματος; (ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΕΣ 2002)
49. Ποιος ήταν ο ρόλος του χορού στην αρχαία τραγωδία;
50. Ποια ήταν η διάταξη του χορού κατά την είσοδό του στην ορχήστρα και ποιες κινήσεις εκτελούσε συνήθως κατά τη διάρκεια της παράστασης;
51. Τι ήταν το «*ὑπόρχημα*» και ποιος ο ρόλος του στο δράμα;
52. «**Θεωρικά**», «**ραβδούχοι**», «**προεδρίες**»: να εξηγήσετε σύντομα ποια ήταν η λειτουργία του καθενός από τα τρία στοιχεία στους δραματικούς αγώνες.
53. Ποια ήταν η σχέση του αθηναϊκού κοινού με το θέατρο και ποια η συμπεριφορά του κατά τη διάρκεια των παραστάσεων;
54. Τι ήταν ο «*προάγωνας*», που, πότε γινόταν και ποιο σκοπό εξυπηρετούσε;
55. Να αναφερθείτε σύντομα στη συμβολή του Θέσπιδος στο αρχαίο θέατρο και να την αξιολογήσετε.
56. Ποια ήταν η προσφορά του Χοιρίλου, του Πρατίνα και του Φρυνίχου στο αρχαίο θέατρο;
57. **α)** Ποια έργα του Αισχύλου γνωρίζετε; **β)** να αναφερθείτε ιδιαίτερα στη σχέση θεών και ανθρώπων, όπως αυτές παρουσιάζονται στα έργα του.
58. Να αναφέρετε τα βασικά χαρακτηριστικά της ποίησης του Αισχύλου. Ποιες ιδέες προβάλλονται στο έργο του για τον άνθρωπο;
59. Ποιες καινοτομίες εισήγαγε ο Αισχύλος στη παράσταση του αρχαίου δράματος και ποιες αρετές διακρίνονται στα έργα του;
60. Ποια είναι τα θέματα και τα χαρακτηριστικά των έργων του Ευριπίδη; Να αναφέρετε τέσσερα από τα έργα του.
61. Γιατί ο Ευριπίδης ονομάστηκε «*ἀπό σκηνῆς φιλόσοφος*»;
62. Ποια είναι η θέση του ανθρώπου στα έργα του Ευριπίδη;
63. Ποιες καινοτομίες προώθησε ο Ευριπίδης στο αρχαίο δράμα;
64. Ποια ήταν η σχέση του Σοφοκλή με την Αθήνα και τις εξέχουσες φυσιογνωμίες της εποχής του;
65. **α)** Ποια η θέση του ήρωα και ποια του θεατή στα έργα του Σοφοκλή σύμφωνα με τον Αριστοτέλη; **β)** να αναφέρετε όσα έργα του Σοφοκλή γνωρίζετε.
66. Ποιες διαφορές παρατηρούνται μεταξύ των έργων του Σοφοκλή και του Ευριπίδη ως προς το περιεχόμενο;
67. Παράδοση – άνθρωπος – θεός – ήρωας – καθήκον – τύχη: ποιες διαφορές παρατηρούνται στους παραπάνω όρους μεταξύ των έργων του Σοφοκλή και του Ευριπίδη;
68. Ποιο ρόλο παίζει στα έργα του Σοφοκλή ο παράγοντας άνθρωπος;
69. Ποιες ήταν οι καινοτομίες του Σοφοκλή στη διδασκαλία της τραγωδίας;
70. Γιατί οι αρχαίοι αποκαλούσαν τον Σοφοκλή «*μέλιττα*»;

71. Να γράψετε λίγα λόγια για τη γλώσσα , το ύφος και το ήθος των ηρώων του Σοφοκλή.
72. Να αποδώσετε σύντομα το περιεχόμενο του μύθου των Λαβδακιδών.
73. Με τις συμφορές που βρίσκουν την οικογένεια των Λαβδακιδών εκπληρώνονται, σύμφωνα με τον μύθο, παλιές κατάρες. Πως επαληθεύεται αυτό το μοτίβο στη περίπτωση του Ετεοκλή και του Πολυνείκη;
74. Ποιοι λόγοι οδηγούν σε σύγκρουση τον Ετεοκλή και τον Πολυνείκη; ποιος δικαιολογείται περισσότερο για τις ενέργειές του;
75. Από ποιο σημείο του μύθου των Λαβδακιδών αρχίζει η τραγωδία του Σοφοκλή «Αντιγόνη»; Γιατί ο Σοφοκλής δεν αναφέρει στο έργο του καθόλου τις αιτίες της επίθεσης του Πολυνείκη κατά της Θήβας;

στίχοι 1 – 17 (πρόλογος)

76. Από ποιο μυθολογικό κύκλο αντλεί το υλικό γι' αυτό το έργο του ο Σοφοκλής και ποια είναι η προϊστορία της οικογένειας της Αντιγόνης;
77. Ποια στοιχεία από το οικογενειακό δράμα της Αντιγόνης και της Ισμήνης γίνονται γνωστά στον πρόλογο;
78. Η Αντιγόνη ανοίγει την παράσταση με μια σειρά ερωτήσεων προς την Ισμήνη. Ποιο είναι το περιεχόμενο των ερωτήσεων αυτών και ποιο σκοπό εξυπηρετούν;
79. Να σημειώσετε ποια σκηνικά εξυπηρετούν την υπόθεση του δράματος και ποιες πληροφορίες μας δίνει το κείμενο για το σκηνικό χρόνο, τη συγκεκριμένη ώρα δηλαδή κατά την οποία διαδραματίζεται η σκηνή της συνάντησης των δύο αδερφών.
80. Ποια είναι η ψυχική κατάσταση της Ισμήνης και πως επηρεάζεται ο συναισθηματικός της κόσμος από τις συνεχείς ερωτήσεις της Αντιγόνης;
81. Η Αντιγόνη έρχεται να συναντήσει την αδερφή της θλιμμένη και αναστατωμένη. Να εξηγήσετε που οφείλεται η θλίψη και η ταραχή της.
82. Ποιοι λόγοι οδηγούν την Αντιγόνη να συναντηθεί με την αδερφή της τέτοια ώρα και να συζητήσει μαζί της για τις διαταγές του βασιλιά;
83. Να καταγράψετε τα συναισθήματα, που κατά τη άποψή σας, προκαλεί στους θεατές η πρώτη παρουσία της Αντιγόνης και της Ισμήνης πάνω στη σκηνή και να τα αιτιολογήσετε βάσει των δεδομένων του κειμένου.
84. Ποια από τις δυο αδερφές πιστεύετε ότι κερδίζει περισσότερο τη συμπάθεια του αθηναϊκού κοινού της εποχής εκείνης. Να αιτιολογήσετε την απάντησή σας.
85. Να περιγράψετε τις σχέσεις των δυο αδερφών, όπως παρουσιάζονται στους πρώτους στίχους του προοιμίου.

στίχοι 18 – 38 (Πρόλογος)

86. Με ποιο τρόπο πήρε το βασιλικό αξίωμα ο Κρέοντας ; ποια καθήκοντα και ποια δύναμη είχε ο βασιλιάς την εποχή στην οποία αναφέρεται το δράμα;
87. Ποιες ήταν οι αποφάσεις που πήρε ο Κρέοντας σχετικά με τη ταφή του Ετεοκλή και του Πολυνείκη και πως δικαιολογείται ο διαφορετικός τρόπος που αντιμετωπίζει τους δυο αδερφούς;
88. Ποιο νόημα έχει η διαταγή του Κρέοντα να μείνει ο Πολυνείκης άταφος; να συγκρίνετε το σχετικό χωρίο (26 – 30) με αποσπάσματα της Ιλιάδας *Ψ' 65 – 76* και της Οδύσσειας *λ' 71 – 78* και να συμπεράνετε ποιες ήταν οι πεποιθήσεις της εποχής εκείνης για την ταφή των νεκρών και το χρέος που είχαν οι ζωντανοί προς τους νεκρούς.
89. Λαμβάνοντας υπόψη τη σημασία που απέδιδαν οι Αθηναίοι στη τήρηση των νόμων, νομίζετε ότι οι θεατές θα θεωρούσαν δικαιολογημένη τη τιμωρία με την οποία απειλούσε ο Κρέοντας τους παραβάτες των διαταγών του; να δικαιολογήσετε την άποψή σας.
90. Ποια γνώμη εκφράζει η Αντιγόνη για τις διαταγές του Κρέοντα; να επισημάνετε τα σχετικά χωρία του κειμένου.
91. Ποια θα ήταν για την Αντιγόνη οι αναμενόμενες αντιδράσεις της Ισμήνης απέναντι στις διαταγές του Κρέοντα; τι θα περίμενε κατά τη γνώμη σας από την αδερφή της;
92. Η συνάντηση της Αντιγόνης και της Ισμήνης γίνεται με πρωτοβουλία της πρώτης και σε συνθήκες μυστικότητας. Να εξηγήσετε ποιους σκοπούς εξυπηρετούσαν αυτές οι προφυλάξεις. Πόσο απαραίτητες ήταν κατά τη άποψή σας;
93. Να αποδώσετε με λίγα λόγια το ζήτημα που απασχολεί την Αντιγόνη έτσι όπως το παρουσιάζει η Ισμήνη.
94. Ποιες πληροφορίες μας παρουσιάζει το απόσπασμα για τα ταφικά έθιμα και τις υποχρεώσεις των ζωντανών απέναντι στους νεκρούς κατά την εποχή στην οποία αναφέρεται το δράμα;
95. Στο άκουσμα των διαταγών του Κρέοντα δημιουργούνται ποικίλα συναισθήματα και αντιδράσεις ανάμεσα στους θεατές που παρακολουθούν. **α)** γιατί μερικοί υποστηρίζουν τον Κρέοντα; **β)** γιατί άλλοι υποστηρίζουν την Αντιγόνη ; **γ)** ποια ομάδα θεατών έχει, κατά τη γνώμη σας, δίκιο; Να αιτιολογήσετε την απάντησή σας.

96. Απ' όσα λέγονται στη σκηνή προκύπτει έμμεσα η εικόνα την οποία ο Κρέοντας θέλει να προβάλλει για τον εαυτό του. Να την αναλύσετε.
97. Ποια σημασία έχει ο χαρακτηρισμός «αγαθός» που αναφέρεται στον Κρέοντα στο στίχο 31, «**φασί ἀγαθόν τόν Κρέοντα...**» α) όταν ο ίδιος θέλει να τον βλέπουν έτσι οι πολίτες της Θήβας, β) όταν του τον απευθύνει η Αντιγόνη.

στίχοι 39 – 68 (Πρόλογος)

98. Πως αντιδρά η Ισμήνη στην πρόταση της Αντιγόνης να θάψουν τον Πολυνείκη παραβαίνοντας την διαταγή του Κρέοντα;
99. Να αποδώσετε ελεύθερα τον διάλογο μεταξύ της Ισμήνης και της Αντιγόνης από το στίχο 38 ως το στίχο 60.
100. Με ποια επιχειρήματα προσπαθεί η Ισμήνη να αποτρέψει την Αντιγόνη από την εκτέλεση του έργου που έχει σχεδιάσει;
101. Η Ισμήνη αντιμετωπίζει με δέος και φόβο την αποφασιστικότητα της αδερφής της να θάψει τον Πολυνείκη. Που οφείλεται, κατά τη γνώμη σας, αυτός ο φόβος και το δέος;
102. Έχοντας υπόψη σας και τον κοινωνικό ρόλο της γυναίκας εκείνη την εποχή ποια πιστεύετε πως θα ήταν για τους πολίτες της Θήβας η αναμενόμενη στάση της Αντιγόνης και της Ισμήνης απέναντι στις διαταγές του Κρέοντα;
103. Να αναφέρετε σύντομα την ιστορία του οίκου των Λαβδακιδών, όπως αυτή ήταν γνωστή την εποχή που ανεβαίνει στη σκηνή αυτή η τραγωδία του Σοφοκλή.
104. Η Αντιγόνη υποστηρίζει ότι, αν δεν θάψει τον αδερφό της, θα καταστραφεί (στίχος 46). Να εξηγήσετε τι εννοεί με αυτά τα λόγια.
105. Ποια στάση δηλώνει πως θα τηρήσει η Ισμήνη απέναντι στις διαταγές του Κρέοντα και πως τη δικαιολογεί;
106. Η Αντιγόνη δεν πρόκειται να υπακούσει στη βασιλική διαταγή. Πόσο δικαιολογημένη μπορεί να είναι η συμπεριφορά της αυτή απέναντι στην νόμιμη εξουσία της πόλης;
107. Να συγκρίνετε τη στάση που διαμορφώνουν οι δυο αδερφές απέναντι στις διαταγές του Κρέοντα και τη συμπεριφορά τους απέναντι στο νεκρό και άταφο αδερφό τους. Ποια, κατά τη γνώμη σας, είναι σωστή; Να δικαιολογήσετε την απάντησή σας.
108. Πως αντιμετωπίζει η Ισμήνη το γεγονός ότι δεν θα ανταποκριθεί στο ιερό καθήκον που έχει απέναντι στον άταφο αδερφό της;
109. Ανάμεσα στις δυο αδερφές ενώ αρχικά φαίνεται ότι επικρατούν αισθήματα αγάπης και τρυφερότητας, διαμορφώνεται κλίμα έντασης που οδηγεί σε σύγκρουση. Να επισημάνετε ποιες αξίες καθορίζουν τις επιλογές τους και προκαλούν αυτή τη σύγκρουση.
110. Πως σκιαγραφείται η θέση της γυναίκας στη κοινωνία της Θήβας, αν συμπεράνει κανείς από τη στάση που τηρεί η Ισμήνη απέναντι στις διαταγές του Κρέοντα; Να αντλήσετε στοιχεία από το κείμενο για να τεκμηριώσετε την απάντησή σας.

στίχοι 69 – 99 (Πρόλογος)

111. Στο διάλογο της Ισμήνης με την Αντιγόνη να επισημάνετε τις δηλώσεις της Αντιγόνης που φανερώνουν την αποφασιστικότητά για το έργο που έχει σκοπό να κάνει.
112. Να αποδώσετε με δικά σας λόγια τα βασικότερα σημεία του διαλόγου της Αντιγόνης με την Ισμήνη.
113. Με ποια επιχειρήματα υποστηρίζει στους στίχους 69 – 85 η Αντιγόνη την απόφασή της να θάψει τον αδερφό της;
114. Να επισημάνετε τις αντιδράσεις της Αντιγόνης απέναντι στην Ισμήνη , όταν πληροφορείται πως η αδερφή της δεν θα τολμήσει να παρακούσει τις εντολές του Κρέοντα . Να διακρίνετε τις αντιδράσεις αυτές σε εξωτερικές (όσες αφορούν την συμπεριφορά της) και σε εσωτερικές (όσες αφορούν τα συναισθήματά της).
115. Ποια στοιχεία του χαρακτήρα της Αντιγόνης προβάλλονται στο προοίμιο; να τεκμηριώσετε την απάντησή σας αναφέροντας συγκεκριμένα σημεία του κειμένου.
116. Πιστεύετε πως ο χαρακτήρας της Αντιγόνης, έτσι όπως παρουσιάζεται στον πρόλογο, προκαλεί θετικές ή αρνητικές εντυπώσεις στους θεατές; να αιτιολογήσετε την απάντησή σας.
117. Αν δεχθούμε ότι η Αντιγόνη συμπεριφέρεται ψυχρά και επιθετικά απέναντι στην αδερφή της, θα ήταν σωστό να υποστηρίξει κανείς ότι το ίδιο συμβαίνει και από την πλευρά της Ισμήνης απέναντι στην Αντιγόνη; να αιτιολογήσετε την απάντησή σας.
118. Ολοκληρώνοντας το προοίμιο του δράματος ο Σοφοκλής έχει παρουσιάσει δυο χαρακτήρες, την Αντιγόνη και την Ισμήνη, οι οποίες παρά τις κοινές τους καταβολές , βρίσκονται σε πλήρη αντίθεση μεταξύ τους σε ό,τι αφορά το θέμα της ταφής του Πολυνείκη. Να επισημάνετε : α) ό,τι κοινό συνδέει την Αντιγόνη και την Ισμήνη, β) εκείνα τα στοιχεία του χαρακτήρα τους που τις φέρνουν σε αντίθεση μεταξύ τους.

119. Κρίνοντας από τις σκέψεις και τις αντιδράσεις των δυο ηρωίδων, ποια πιστεύετε ότι ευθύς εξαρχής κερδίζει τη συμπάθεια των θεατών που παρακολουθούν την παράσταση; Να αιτιολογήσετε την απάντησή σας.
120. Η Αντιγόνη προκαλεί την Ισμήνη να μην κρατήσει κρυφή τη ταφή που ετοιμάζει για τον Πολυνείκη. Πως εξηγείτε αυτή την επιμονή της, τη στιγμή μάλιστα που γνωρίζει ότι, αν αποκαλυφθεί η πράξη της, την περιμένει ο θάνατος;
121. Η αντίθεση μεταξύ Αντιγόνης και Ισμήνης έχει ως αφετηρία τις αρχές και ηθικές δεσμεύσεις που ακολουθεί η καθεμία. Να προσδιορίσετε αυτές τις αρχές και να περιγράψετε τη σύγκρουση που δημιουργείται με ανάπτυξη γραπτού κειμένου.
122. «**...θερμήν ἐπί ψυχροῖσι καρδίαν ἔχεις...**» (στίχος 88): να προσδιορίσετε το γεγονός, το πρόσωπο ή τη κατάσταση στην οποία αναφέρεται με το σχόλιό της η Ισμήνη και ιδιαίτερα με τα επίθετα «**θερμήν**» και «**ψυχροῖσι**». Ποιο λογοτεχνικό σχήμα χρησιμοποιεί εδώ ο Σοφοκλής και ποιες αντιδράσεις – εντυπώσεις θέλει να προκαλέσει στους θεατές;
123. Με ποια δικαιολογία αποκρούει η Ισμήνη τη κατηγορία , ότι με την άρνησή της να συμμετέχει στη ταφή του Πολυνείκη προσβάλλει τους νόμους των θεών (στίχοι 78 – 79); Θεωρείτε την απάντησή της πειστική; Να δικαιολογήσετε την απάντησή σας.
124. Να περιγράψετε τη συμπεριφορά της Ισμήνης απέναντι στην Αντιγόνη , όπως αυτή διαμορφώνεται μετά την εκδήλωση της αντίθεσής τους. Πιστεύετε ότι είναι συμπεριφορά που ταιριάζει σε αδέρφια ή όχι; Να τεκμηριώσετε την απάντησή σας με στοιχεία του κειμένου που το αποδεικνύουν.

στίχοι 100 – 161 (Πάροδος)

125. Μετά το προοίμιο ακολουθεί η είσοδος του χορού, η πάροδος. **α)** ποιος είναι ο χώρος, όπου στέκεται ή κινείται ο χορός κατά τη διάρκεια του δράματος; **β)** από πόσα μέλη αποτελείται και ποια είναι η ενδυμασία τους; **γ)** με ποια διάταξη και από ποιο σημείο εισέρχονταν τα μέλη του χορού στην καθορισμένη γι' αυτά θέση;
126. Να δώσετε ένα γενικό τίτλο που να συνοψίζει το περιεχόμενο της παρόδου.
127. Πόσα επιμέρους θέματα (θεματικά κέντρα) ξεχωρίζετε στο κείμενο της παρόδου; να τα σημειώσετε επιγραμματικά.
128. Με ποιες προσφωνήσεις χαιρετά ο χορός τον ήλιο που ανατέλλει και ποια συναισθήματά του εκφράζει;
129. Με ποιο λογοτεχνικό σχήμα παρουσιάζεται η επίθεση των Αργείων κατά της Θήβας και ποια χαρακτηριστικά αποδίδονται ιδιαίτερα στον Πολυνείκη μέσα απ' αυτό; Να το αναλύσετε και να σημειώσετε: **α)** χαρακτηριστικά και προθέσεις που αποδίδονται στους επιτιθέμενους & **β)** συναισθήματα και αρετές των αμυνομένων.
130. Ποια στάση τηρεί ο χορός ως προς τον θάνατο του Ετεοκλή και του Πολυνείκη σύμφωνα με όσα αναφέρει στη πάροδο για το γεγονός αυτό;
131. Ποιος λόγος προκάλεσε τη επέμβαση του Δία κατά των επιτιθέμενων εναντίον της Θήβας;
132. Να αναφέρετε σύντομα τα σχετικά με την επιχείρηση των «**Ἑπτά ἐπί Θήβας**». Από πού μας είναι γνωστή και ποια κατάληξη είχε; Να κάνετε ιδιαίτερη αναφορά στη δράση του Ετεοκλή και του Πολυνείκη.
133. Να συγκρίνετε την εικόνα του αετού και του δράκου (στίχοι 110 – 126) με την αντίστοιχη που χρησιμοποιεί ο Όμηρος στην Ιλιάδα (*Μ' 200 – 210*) και να επισημάνετε γιατί οι Θηβαίοι συνδέονται άμεσα με τη μορφή του δράκου.
134. Με ποιες γιορταστικές εκδηλώσεις καλεί ο χορός τους Θηβαίους να γιορτάσουν την νίκη τους;
135. Ποιες πληροφορίες μας δίνει ο χορός στο τέλος της παρόδου για τον Κρέοντα και για τη συγκέντρωση που κάλεσε και ποιες υπόνοιες δημιουργούνται στο κοινό γι' αυτά που θα ακολουθήσουν;

στίχοι 162 – 277 (Α' Επεισόδιο)

136. Να χωρίσετε τους στίχους 162 – 277 σε δυο θεματικές ενότητες και να δώσετε ένα τίτλο για καθεμιά.
137. Από ποιο σημείο βγαίνει ο Κρέοντας στη σκηνή ; να περιγράψετε την εξωτερική του εμφάνιση.
138. Ποια εντύπωση προκαλεί κατά τη γνώμη σας η όλη παρουσία του Κρέοντα στο χορό και τους θεατές;
139. Να χωρίσετε το λόγο του Κρέοντα (στίχοι 162 – 210) σε ενότητες και να αποδώσετε επιγραμματικά το περιεχόμενο της καθεμιάς.
140. Ποιες επισημάνσεις κάνει ο Κρέοντας στην αρχή του λόγου του και που αποβλέπει;
141. Ποιες αρετές του ηγέτη τονίζει ιδιαίτερα στις προγραμματικές του δηλώσεις ο Κρέοντας ως απαραίτητες για την άσκηση εξουσίας;
142. Ποια αξία θεωρεί σπουδαιότερη απ' όλες για τους πολίτες στις προγραμματικές του δηλώσεις ο Κρέοντας και πως τη δικαιολογεί;

143. Να συζητήσετε στη τάξη, αν η αξία που δίνει ο Κρέοντας στη «πόλη» και στη «πατρίδα» είναι ιδιαίτερα διαδεδομένη και αποδεκτή από τους Αθηναίους της εποχής του Σοφοκλή ή έχει διαχρονική ισχύ. Νομίζετε ότι ο Κρέοντας εδώ πράγματι πιστεύει στη εξουσία της «ευνομούμενης πόλης» ή τα λέει όλα αυτά περισσότερο για να δικαιολογήσει τις αποφάσεις του για τους δυο νεκρούς;
144. Ποιες είναι οι αποφάσεις του Κρέοντα για τα δυο νεκρά αδέρφια και με ποια επιχειρήματα τις στηρίζει;
145. Ποια είναι η πρώτη εντύπωση που αποκτά κανείς ακούγοντας το λόγο του Κρέοντα; Να σκιαγραφήσετε τη προσωπικότητά του με βάση τα στοιχεία του κειμένου.
146. Συμφωνεί ο χορός και επιδοκιμάζει τις απόψεις του Κρέοντα ή όχι; να δικαιολογήσετε την απάντησή σας.
147. **α)** από ποιο σημείο του θεάτρου εισέρχεται ο φύλακας στη σκηνή; **β)** να σκιαγραφήσετε τη προσωπικότητά του όπως προκύπτει από το κείμενο.
148. Ο Κρέοντας φαίνεται να αγανακτεί με τον φύλακα. Να εξηγήσετε γιατί.
149. Γιατί ο φύλακας διστάζει να ανακοινώσει την είδηση που έφερε για τον Κρέοντα;
150. Ποιες λεπτομέρειες σχετικά με τη ταφή του Πολυνείκη θεωρεί ο φύλακας αναγκαίο να αναφέρει στον Κρέοντα; Να τις σημειώσετε επιγραμματικά και να εξηγήσετε τι κυρίως θέλει να επιτύχει με τη μακροσκελή του αφήγηση.
151. Να συγκεντρώσετε πληροφορίες και στοιχεία από το κείμενο και να περιγράψετε το ήθος του φύλακα. Ποια αίσθηση προκαλεί στους θεατές η παρουσία του στη σκηνή;
152. Ποια σημασία έχει για το κύρος του Κρέοντα ως αρχηγού της πόλης η είδηση της ταφής του Πολυνείκη και πως τη δέχεται ο ίδιος;

στίχοι 278 – 314 (Α' Επεισόδιο)

153. Ποια γνώμη εκφράζει ο χορός για την πράξη της ταφής που ανακοίνωσε πριν από λίγο ο φύλακας;
154. Ποιες αντιδράσεις προκαλεί στον Κρέοντα η υπόθεση του χορού σχετικά με τη ταφή του Πολυνείκη και ποια στοιχεία του χαρακτήρα του αποκαλύπτονται;
155. Ποια αντίληψη έχει ο Κρέοντας για τη δικαιοσύνη των θεών και για τη κρίση τους απέναντι στο νεκρό Πολυνείκη;
156. Ποια κίνητρα αποδίδει ο Κρέοντας σ' αυτούς που θεωρεί υπεύθυνους για τη ταφή του Πολυνείκη;
157. Ποια θεωρία αναπτύσσει ο Κρέοντας για τη χρήση και τη δύναμη του χρήματος;
158. Ποιες υποθέσεις κάνει ο Κρέοντας σχετικά με τον δράστη της ταφής και τα κίνητρά του;
159. Ο Κρέοντας είναι βέβαιος ότι την εντολή του παραβίασαν πολιτικοί του αντίπαλοι. Τι συνέβη όμως στην πραγματικότητα και τι είναι αυτό που εμποδίζει τον Κρέοντα να αντιληφθεί την αλήθεια;
160. Με ποιο τρόπο ο Κρέοντας προσπαθεί να πληροφορηθεί από τον φύλακα, το δράστη της ταφής; ποια στοιχεία του χαρακτήρα του μπορούμε να συναγάγουμε από τη συμπεριφορά του;
161. Να αναπτύξετε την άποψή σας για το χαρακτήρα του Κρέοντα, όπως προκύπτει από τη μέχρι τώρα συμπεριφορά του. Συγκεκριμένα να κρίνετε ιδίως τον τρόπο που σκέπτεται και τον τρόπο που συμπεριφέρεται απέναντι στους υπηκόους του.
162. Ποιες συμφορές φέρνει στους ανθρώπους το χρήμα σύμφωνα με τη θεωρία του Κρέοντα; Να αναφέρετε παραδείγματα από την ιστορία ή την λογοτεχνία, τα οποία επαληθεύουν την παραπάνω θεωρία.

στίχοι 315 – 331 (Α' Επεισόδιο)

163. Ποια κατηγορία αντιμετωπίζει ο φύλακας από τον Κρέοντα και με ποιους φραστικούς ελιγμούς προσπαθεί να αμυνθεί;
164. Να επισημάνετε τα χαρακτηριστικά που συνθέτουν το ήθος του φύλακα όπως παρουσιάζεται στο διάλογό του με το Κρέοντα (στίχοι 315 – 331).
165. Πως κρίνετε τη συμπεριφορά του Κρέοντα απέναντι στον φύλακα ; να τεκμηριώσετε την απάντησή σας με στοιχεία μέσα από τον διάλογο (στίχοι 315 – 331).
166. Σε ποια ψυχολογική κατάσταση βρίσκονται ο φύλακας και ο Κρέοντας σ' αυτό το απόσπασμα (στίχοι 315 – 331); να καταγράψετε τα συναισθήματά τους και να αναζητήσετε τις αιτίες που τα προκαλούν.
167. Ο φύλακας φεύγοντας λέει πως για την ανέλπιστη σωτηρία του χρωστά στους θεούς μεγάλη χάρη. Πόσο δικαιολογημένοι ήταν οι φόβοι του μήπως τιμωρηθεί καθώς και η ανακούφιση που ένιωσε στο τέλος;
168. Ποια σημασία έχει στην ελληνική παράδοση το χρέος της ταφής των νεκρών; Στα πλαίσια αυτής της παράδοσης πως αξιολογείτε τη διαταγή του Κρέοντα καθώς και την παράβασή της.

στίχοι 332 – 375 (Α' Στάσιμο)

169. Σε ποια επιτεύγματα αναφέρεται ο χορός στην α' στροφή και αντιστροφή;

170. α) Σε ποια πνευματικά επιτεύγματα αναφέρεται ο χορός στην β’ στροφή; β) ποιος ήταν ο ρόλος τους στην εξέλιξη του πολιτισμού;
171. Ποιο πρόβλημα αποτελεί, κατά τη άποψη του χορού, εμπόδιο στην εξελικτική πορεία του ανθρώπου και ποιες κρίσεις διατυπώνει ο χορός γι’ αυτό;
172. Ποιο συγκεκριμένο περιεχόμενο δίνει ο χορός στις έννοιες του καλού και του κακού στη β’ αντιστροφή και γιατί ;
173. Ποια συναισθήματα νομίζετε ότι δημιουργεί στους θεατές ο ύμνος του χορού στα επιτεύγματα του ανθρώπου;
174. Γιατί ο ποιητής δεν σχολιάζει την αδυναμία του ανθρώπου μπροστά στο θάνατο , ενώ διατυπώνει την άποψή του για το καλό και το κακό;
175. Ποια είναι η μοίρα του ανθρώπου όπως επισημαίνει ο χορός στη β’ στροφή;
176. Ποια συναισθήματα νομίζετε ότι δημιουργεί στους θεατές ο ύμνος του χορού στα επιτεύγματα του ανθρώπου;
177. Γιατί ο ποιητής δεν σχολιάζει την αδυναμία του ανθρώπου μπροστά στον θάνατο , ενώ διατυπώνει την άποψή του για το καλό και το κακό;
178. Ποια είναι η μοίρα του ανθρώπου, όπως την επισημαίνει ο χορός στη β’ στροφή;
179. Πως χαρακτηρίζετε η Γη στην α’ στροφή; Γιατί γίνεται ιδιαίτερη αναφορά σ’ αυτήν; Να λάβετε υπόψη στην απάντησή σας ό,τι γνωρίζετε από τη μυθολογία για τη θεοποίησή της και τα ονόματα που της αποδίδονται.
180. Να επισημάνετε τα εκφραστικά μέσα που χρησιμοποιεί ο ποιητής, να δείξετε τη λειτουργία τους μέσα στο κείμενο και να εκτιμήσετε τη λογοτεχνική τους αξία.
181. Ο χορός στους στίχους 278 – 279 χαρακτηρίζει θεόσταλτη τη ταφή του Πολυνείκη. Ποια άποψη διατυπώνει γι’ αυτήν στο πρώτο στάσιμο; Συμφωνεί με την τελευταία του παρατήρηση ή όχι; Να αιτιολογήσετε την απάντησή σας.
182. Κατά μια άποψη δεν υπάρχει σχέση της ωδής με το μύθο. Συμφωνείτε ή όχι; Να αιτιολογήσετε την απάντησή σας.
183. Όσοι αποδέχονται τη σχέση ωδής και μύθου, διαφοροποιούνται ως προς το πρόσωπο στο οποίο αναφέρεται ο χορός. Άλλοι υποδεικνύουν τον δράστη της ταφής, άλλοι τον Κρέοντα και άλλοι τον Πολυνείκη. Να διατυπώσετε τους προβληματισμούς σας για κάθε περίπτωση και να διακρίνετε ποια από τις παραπάνω απόψεις είναι, κατά τη γνώμη σας, η σωστή.
184. Ποιος είναι ο ιδανικός τύπος πολίτη σύμφωνα με την άποψη του χορού;
185. Ποια σημασία δίνει ο χορός στα επιτεύγματα του τεχνολογικού πολιτισμού και ποια δίνουμε εμείς σήμερα;
186. Ο χορός επικρίνει την αδυναμία του ανθρώπου να ολοκληρωθεί ηθικά. Ποιες αντιλήψεις έχει ο σύγχρονος άνθρωπος γι’ αυτό το θέμα και ποια στάση συνήθως τηρεί σε τέτοια θέματα;
187. Να παραλληλίσετε το περιεχόμενο της ωδής με τους στίχους 462 – 506 από τον Προμηθέα Δεσμώτη και να κάνετε τις παρατηρήσεις σας.

στίχοι 376 – 440 (Α’ Στάσιμο)

188. Με ποιους χαρακτηρισμούς αναγγέλλει ο κορυφαίος του χορού την είσοδο της Αντιγόνης στη σκηνή και ποια συναισθήματα προκαλεί στο χορό η εμφάνισή της;
189. Ποια αλλαγή παρατηρείτε στη συναισθηματική κατάσταση του φύλακα σε σχέση με την εμφάνισή του στο πρώτο επεισόδιο;
190. Ποιοι είναι, κατά τη γνώμη σας, τα συναισθήματα των θεατών, καθώς παρακολουθούν την Αντιγόνη να οδηγείται από το φύλακα μπροστά στον Κρέοντα;
191. Ποιες γνωμικές φράσεις χρησιμοποιεί ο φύλακας και σε ποιες διαπιστώσεις μας οδηγούν σχετικά με τη προσωπικότητά του;
192. Ο τρόπος με τον οποίο παρουσιάζεται ο φύλακας δίνει μια νότα ευθυμίας μέσα στο δραματικό κλίμα που δημιουργεί η παρουσία της Αντιγόνης στη σκηνή. Τι επιδιώκει με την «κωμική» παρουσία του ο ποιητής; Να αιτιολογήσετε την απάντησή σας.
193. Στους στίχους 390 – 391 ο φύλακας είχε δηλώσει ότι στο εξής δε θα έβλεπε ποτέ το Κρέοντα. Πως δικαιολογεί τώρα τη νέα του εμφάνιση ενώπιόν του;
194. Τι υποδηλώνει ο προσωπικός τόνος των λόγων του φύλακα στους στίχους 399 – 400;
195. Ποια είναι τα συναισθήματά σας καθώς παρακολουθείτε τον φύλακα να παραδίδει την Αντιγόνη στον Κρέοντα (στίχοι 397 – 399);
196. Που αποβλέπουν οι αλλεπάλληλες ερωτήσεις του Κρέοντα προς τον φύλακα; (στίχοι 401 – 406)
197. Τι διαπιστώνουμε σχετικά με το ήθος των φυλάκων στους στίχους 412 – 414;
198. Να περιγράψετε την εικόνα της φύσης (στίχοι 415 – 421) και να κρίνετε την εξήγηση που δίνουν οι φύλακες για το φυσικό φαινόμενο που παρουσιάζεται.

199. Με ποιο λογοτεχνικό σχήμα παρουσιάζεται η αντίδραση της Αντιγόνης στους στίχους 423 – 428; να το αποδώσετε με δικά σας λόγια και να το αξιολογήσετε.
200. Να αναφέρετε τη στάση που κρατά ο χορός σε όλη την έκταση του α' στάσιμου εντοπίζοντας και αναφέροντας αντίστοιχα σημεία από το κείμενο.

στίχοι 440 – 472 (Β' Επεισόδιο)

201. Όταν η Αντιγόνη οδηγείται από τον φύλακα μπροστά στον Κρέοντα έχει σκυφτό το κεφάλι. Πως εξηγείτε τη στάση της αυτή και πως νομίζετε ότι την αντιλαμβάνεται ο Κρέοντας (στίχοι 441 – 442);
202. Τι επιδιώκει να μάθει με τις ερωτήσεις του ο Κρέοντας από την Αντιγόνη και σε τι αποσκοπεί με αυτή την ανάκριση;
203. Με ποια επιχειρήματα υπερασπίζεται η Αντιγόνη τη πράξη της μπροστά στον Κρέοντα;
204. Πως ορίζεται η σχέση ανάμεσα στο θείο και τον ανθρώπινο νόμο, σύμφωνα με τις απόψεις που διατυπώνει γι' αυτό το θέμα η Αντιγόνη;
205. Στις φιλοσοφικές αναζητήσεις της εποχής του σχετικά με την υπεροχή του γραπτού ή του άγραφου νόμου παίρνει μέρος και ο Σοφοκλής με το έργο του «Αντιγόνη». Ποια άποψη υπερασπίζεται; Να δικαιολογήσετε την απάντησή σας.
206. Ποια στάση διαμορφώνει η Αντιγόνη μπροστά στο πιθανό πρόωρο θάνατό της και πως τη δικαιολογεί (στίχοι 460 – 464);
207. Αντιμετώπισε η Αντιγόνη αρχικά το δίλημμα σε ποιο νόμο θα έπρεπε να υπακούσει (του Κρέοντα ή των θεών) ή επέλεξε να ακολουθήσει το θεϊκό νόμο χωρίς προηγουμένως να σκεφθεί τις συνέπειες από την παραβίαση των διαταγών του Κρέοντα; Σε ποια συμπεράσματα καταλήγει κανείς λαμβάνοντας υπόψη του τη μέχρι τώρα εξέλιξη του δράματος;
208. Με ποια επιχειρήματα αποδεικνύει η Αντιγόνη την υπεροχή των νόμων που υπαγόρευσαν την πράξη της;
209. Να εντοπίσετε τα σημεία του κειμένου, όπου η Αντιγόνη αξιολογεί τις διαταγές του Κρέοντα (στίχοι 458 – 464) και χαρακτηρίζει τον ίδιο. α) Να επισημάνετε την κριτική που ασκεί στον Κρέοντα, β) ποια εντύπωση σχηματίζει κανείς για την Αντιγόνη ακούγοντάς την να μιλάει με αυτόν τον τρόπο στον ανώτατο άρχοντα της πόλης; γ) γιατί νομίζετε ότι ο Σοφοκλής παρουσιάζει με αυτόν τον τρόπο το χαρακτήρα της ηρωίδας;
210. Στο λόγο της η Αντιγόνη δεν προβάλλει ως κίνητρο της πράξης της την αδερφική αγάπη αλλά την πίστη της στους νόμους των θεών. Ποιοι λόγοι οδηγούν, κατά την άποψή σας, την Αντιγόνη να διαλέξει αυτή τη τακτική αντιπαράθεσης με τον Κρέοντα;
211. Πως χαρακτηρίζει ο χορός την πράξη και τη συμπεριφορά της Αντιγόνης; Συμφωνεί μαζί της ή την αποδοκιμάζει; Να αιτιολογήσετε την απάντησή σας.
212. Να γράψετε με δικά σας λόγια την απάντηση της Αντιγόνης στον Κρέοντα. Να αποδώσετε με το κείμενό σας την ένταση των συναισθημάτων και το ύφος της Αντιγόνης.
213. Έχοντας υπόψη τον τρόπο με τον οποίο η Αντιγόνη απαντά στις ερωτήσεις του Κρέοντα και υπερασπίζεται την πράξη της, να κρίνετε τον χαρακτήρα της. Θεωρείτε ότι ως τύπος γυναίκας είναι ιδανικός και αξιοθαύμαστος ή ότι έχει ελαττώματα τα οποία την οδηγούν σε αδιέξοδο;

στίχοι 473 – 507 (Β' Επεισόδιο)

214. Να γράψετε με δικά σας λόγια όσα ο Κρέοντας λέει για την Αντιγόνη απευθυνόμενος στον χορό (στίχοι 473 – 496).
215. Από τα λόγια του Κρέοντα (στίχοι 473 – 496) να επισημάνετε εκείνα τα στοιχεία (απειλές, ειρωνείες, περιφρόνηση, θυμό, νοοτροπία, κοινωνικές πεποιθήσεις) που χαρακτηρίζουν το ήθος του και να τα περιγράψετε.
216. Πως εξηγείτε το γεγονός ότι ο Κρέοντας, ενώ αρχικά είχε απευθύνει τις ερωτήσεις του στην Αντιγόνη, μετά τα τελευταία της λόγια, δεν απευθύνεται πλέον σ' αυτήν αλλά στο χορό;
217. Σε ποια σημεία του κειμένου φαίνεται η αυταρχική νοοτροπία του Κρέοντα; Να τα σημειώσετε και να αναπτύξετε τη σημασία του καθενός.
218. Με ποιες παρατηρήσεις του προσπαθεί ο Κρέοντας να κάμψει την αγέρωχη στάση της Αντιγόνης στους στίχους 473 – 477 και να την τρομοκρατήσει; Ποια σχήματα λόγου χρησιμοποιεί και πόσο κατάλληλα είναι για το σκοπό του; Γενικά πόσο αποτελεσματική πιστεύετε ότι είναι αυτή η προσπάθειά του; Να αιτιολογήσετε την άποψή σας.
219. Να ερμηνεύσετε τα λόγια του Κρέοντα στους στίχους 473 – 477 έτσι ώστε να γίνει φανερή η τραγική ειρωνεία στο συγκεκριμένο απόσπασμα.
220. Πόσες και ποιες κατηγορίες προσάπτει συνολικά ο Κρέοντας στην Αντιγόνη στην προσπάθειά του να μην αφήσει καμία αμφιβολία ότι η ποινή που της επιβάλλει είναι δίκαιη;

221. Εξετάζοντας τα λόγια του Κρέοντα στους στίχους 473 – 496, να αναφέρετε τα σφάλματα που διαπράττει και που θα τον οδηγήσουν στο τραγικό του τέλος.
222. Να εξηγήσετε ποιοι παράγοντες εμποδίζουν τον Κρέοντα να κρίνει την πράξη της Αντιγόνης ψύχραιμα και να αποφύγει τα σφάλματα που θα του προκαλέσουν στο τέλος τόσες συμφορές.
223. Έχοντας υπόψη τη μακρά δημοκρατική παράδοση της Αθήνας, ποια απήχηση εκτιμάτε ότι είχε στους Αθηναίους η άποψη του Κρέοντα, ότι ο πολίτης είναι δούλος των αρχόντων;
224. Ποια είναι η σημασία της λέξης «**ἀνήρ**», όπως τη χρησιμοποιεί ο Κρέοντας στο στίχο 484; Τι δηλώνει η επανάληψή της και μάλιστα στον ίδιο στίχο;
225. Ποιες κοινωνικές αντιλήψεις για τη θέση της γυναίκας κατά την εποχή του Κρέοντα εκφράζονται στα λόγια του ιδίου για την Αντιγόνη;
226. Εξετάζοντας τον τρόπο με τον οποίο ενεργεί ο Κρέοντας να εντοπίσετε τα μειονεκτήματα που προκύπτουν από την συγκέντρωση εξουσιών σε ένα πρόσωπο.
227. Πως κατέληξε ο Κρέοντας στο συμπέρασμα ότι συνεργός στη ταφή ήταν και η Ισμήνη; Να ελέγξετε τον συλλογισμό του και να αποκαλύψετε τις αδυναμίες του.
228. Ποια είναι η «ύβρις» της Αντιγόνης στην οποία αναφέρεται ο Κρέοντας στο στίχο 482;
229. Να συγκεντρώσετε τις αποφθεγματικές φράσεις του Κρέοντα στους στίχους 473 – 496 και να αποδώσετε τη σημασία τους.
230. Να περιγράψετε την ψυχική κατάσταση του Κρέοντα, όπως αυτή προβάλλεται στους στίχους 473 – 496. Ποια συμπεράσματα βγάζετε για τον χαρακτήρα του;
231. Ορισμένοι μελετητές διακρίνουν στους στίχους 495 – 496 έναν υπαινιγμό για τη σοφιστική κίνηση στην Αθήνα στα μέσα του 5^{ου} π.Χ. αιώνα. Τι ακριβώς υπαινίσσονται οι στίχοι σύμφωνα με την ερμηνεία αυτή και πόσο εύστοχη είναι κατά την άποψή σας; Να τεκμηριώσετε την άποψή σας.
232. «**Θέλεις τι μεῖζον**», «**τί δῆτα μέλλεις;**» (497, 499): ποιο νόημα αποκτούν τα λόγια της Αντιγόνης στη περίπτωση αυτή; Να αναφερθείτε στο ύφος της ηρωίδας και να το αιτιολογήσετε.
233. Πως βλέπει η Αντιγόνη τον τρόπο που ασκεί την εξουσία ο Κρέοντας και ποια χαρακτηριστικά του αποδίδει στους στίχους 505 – 507;
234. Ποια είναι η γνώμη του χορού για τις αποφάσεις του Κρέοντα σύμφωνα με την άποψη της Αντιγόνης;
235. Γιατί ο χορός αποφεύγει να εκφράσει ανοικτά την άποψή του για την πράξη της Αντιγόνης;
236. «**καίτοι πόθεν κλέος γ' ἄν εὐκλεέστερον//κατέσχον ἢ τόν αὐτάδελφον ἐν τάφῳ // τιθεῖσα;**»: ποια αντίληψη για τη φήμη ή την υστεροφημία του ανθρώπου εκφράζουν οι παραπάνω στίχοι; Αφού ερευνήσετε για το ίδιο θέμα στον Όμηρο, να εκτιμήσετε πόσο έχει επηρεαστεί ο Σοφοκλής από την ομηρική παράδοση.

στίχοι 508 – 525 (Β' Επεισόδιο)

237. Ποια είναι τα βασικά σημεία της αντιπαράθεσης Κρέοντα και Αντιγόνης στους στίχους 508 – 525;
238. Να αναπτύξετε τους συλλογισμούς του Κρέοντα σύμφωνα με τους οποίους δεν είναι σωστό να έχει τις ίδιες νεκρικές τιμές ο Πολυνείκης με τον Ετεοκλή και όποιος τον τιμά είναι εχθρός της πόλης. Πως συσχετίζει το ζήτημα της ταφής με την τιμωρία των εχθρών της Θήβας;
239. Με ποια επιχειρήματα υπερασπίζεται η Αντιγόνη τη ταφή του αδερφού της και τη στάση της απέναντι στην εξουσία;
240. Να αναπτύξετε σύντομα ποια στάση ζωής προβάλλει και καταξιώνει η Αντιγόνη με τα λόγια της (στίχος 523) αλλά και με τα έργα της.
241. Ποια αντίληψη έχει για τους φίλους και για τους εχθρούς ο Κρέοντας και ποια η Αντιγόνη; Να επισημάνετε τις μεταξύ τους διαφορές και να τις αιτιολογήσετε (στίχοι 522 – 523).
242. Να αξιολογήσετε τα επιχειρήματα με τα οποία στηρίζουν τις θέσεις τους ο Κρέοντας και η Αντιγόνη στους στίχους 511 – 525. Ποιος από τους δυο νομίζετε ότι πείθει περισσότερο για το δίκιο του;
243. Να επισημάνετε λέξεις, φράσεις, προτάσεις από το κείμενο που αποδίδουν το ήθος του Κρέοντα, όπως παρουσιάζεται στην αντιπαράθεσή του με την Αντιγόνη, και να το περιγράψετε.
244. Να επισημάνετε λέξεις, φράσεις, προτάσεις από το κείμενο που αποδίδουν το ήθος της Αντιγόνης, όπως παρουσιάζεται στην αντιπαράθεσή της με τον Κρέοντα, και να το περιγράψετε.
245. Ποια αντίληψη για τη κοινωνική θέση της γυναίκας εκφράζει ο Κρέοντας στο στίχο 525 και ποια απήχηση πιστεύετε ότι έχουν τα λόγια του στους θεατές;
246. Από την επιχειρηματολογία της Αντιγόνης απουσιάζει οποιαδήποτε επίκληση του αρραβώνα της με το γιο του Κρέοντα. Πως δικαιολογείται κατά τη γνώμη σας η αποσιώπηση αυτή;
247. Να εξετάσετε αν οι άγραφοι νόμοι που αφορούν τα ταφικά έθιμα και τις υποχρεώσεις των συγγενών απέναντι στους νεκρούς τους έχουν, όπως και στην αρχαία Ελλάδα, την ίδια ισχύ και στην εποχή μας.
248. Ποια συναισθήματα προκαλούν στους θεατές ο Κρέοντας και η Αντιγόνη με τη στάση τους και τη συμπεριφορά τους; ποιος πιστεύετε ότι κερδίζει περισσότερο τη συμπάθεια τους; να δικαιολογήσετε την απάντησή σας.

249. Συνοψίζοντας τη μέχρι τώρα εξέλιξη της αντιπαράθεσης του Κρέοντα με την Αντιγόνη να αναφέρετε με συντομία **α)** ποιες είναι οι αιτίες της μεταξύ τους σύγκρουσης και **β)** αν θα υπήρχε περιθώριο συνδιαλλαγής των δυο αντιπάλων.

στίχοι 526 – 560 (Β' Επεισόδιο)

250. Ποιες είναι οι πληροφορίες που μας δίνει ο χορός για την εμφάνιση της Ισμήνης στη σκηνή και ποιο σκοπό εξυπηρετούν;
251. Ποια σχήματα λόγου χρησιμοποιεί ο Κρέοντας στους στίχους 531 – 535 όταν απευθύνεται στην Ισμήνη; πιστεύετε ότι περιγράφουν εύστοχα το χαρακτήρα της ή όχι και γιατί;
252. Τι απαντά η Ισμήνη στην «κατηγορία» ότι και αυτή πήρε μέρος στη ταφή του νεκρού αδερφού της; Να ερευνήσετε τα κίνητρα που καθορίζουν τη στάση της την κρίσιμη αυτή στιγμή.
253. Ποια είναι η αντίδραση της Αντιγόνης στην ομολογία της Ισμήνης ότι και αυτή σχεδίασε και συμμετείχε στη ταφή του Πολυνείκη; να την αιτιολογήσετε.
254. Η Αντιγόνη διαψεύδει κάθε συμμετοχή της Ισμήνης στο έργο της ταφής. Γιατί όμως επικαλείται γι' αυτό και τη μαρτυρία του Άδη και των θεών του κάτω κόσμου;
255. Με ποιο τρόπο προσπαθεί η Ισμήνη να ξεπληρώσει το χρέος της απέναντι στο νεκρό της αδερφό και γιατί η Αντιγόνη αρνείται αυτή την προσφορά της;
256. «**Κρέοντ' ἐρώτα· τοῦδε γάρ σύ κηδεμών**» : ποιο νόημα έχουν τα λόγια που η Αντιγόνη απευθύνει στην αδερφή της; Ποια συναισθήματα σας προκαλεί ο τρόπος έκφρασης της Αντιγόνης στους στίχους 543 και 549; Είναι κάτι που θα περιμένατε από την ηρωίδα ή όχι και γιατί;
257. Να συγκρίνετε το ήθος της Ισμήνης, όπως παρουσιάζεται σ' αυτή τη σκηνή με αυτό που μας παρουσίασε στην αρχή του δράματος στη συζήτηση με την αδερφή της. Να επισημάνετε τις διαφορές και να τεκμηριώσετε την απάντησή σας με στοιχεία από το κείμενο.
258. Να επισημάνετε στο κείμενο ζεύγη λέξεων ή φράσεων που εκφράζουν τις αντιθέσεις στις βασικές επιλογές της Αντιγόνης και της Ισμήνης καθώς και τις συνέπειες που είχαν γι' αυτές στη συνέχεια. Να εκτιμήσετε πόσο βοηθά στην αισθητική αξία του δράματος η τεχνική που χρησιμοποιεί εδώ ο Σοφοκλής.
259. «**καλῶς σύ μέν τοῖς, τοῖς δ' ἐγώ 'δόκουν φρονεῖν**» (557): Ανακεφαλαιώνοντας με αυτό το στίχο η Αντιγόνη αναφέρεται στις αρχικές επιλογές, τη δική της και της αδερφής της. Να αναπτύξετε τι ακριβώς εννοεί και να διαπιστώσετε αν τώρα έχει την ίδια γνώμη για την Ισμήνη, όπως και στην πρώτη τους συνάντηση.
260. Η Αντιγόνη και η Ισμήνη επέλεξαν από την αρχή να τιμήσουν διαφορετική στάση απέναντι στις διαταγές του Κρέοντα. Τώρα, μετά τη σύλληψη της Αντιγόνης, ποια νομίζετε ότι θεωρεί τον εαυτό της δικαιωμένο από την εξέλιξη που πήραν τα πράγματα; Να δικαιολογήσετε την απάντησή σας.
261. Η Αντιγόνη παρουσιάστηκε από την αρχή του δράματος αποφασισμένη να θάψει τον αδερφό της, παρά την απαγόρευση του Κρέοντα. Νομίζετε ότι είχε συνειδητοποιήσει από τότε τις συνέπειες της απόφασής της ή ήλπιζε ότι ο Κρέοντας θα έκανε ίσως μια εξαίρεση γι' αυτήν λόγω συγγένειας; Να τεκμηριώσετε την απάντησή σας κάνοντας αναφορά σε σημεία του κειμένου.
262. Να σκιαγραφήσετε το χαρακτήρα της Αντιγόνης, αφού εκτιμήσετε συνολικά τη μέχρι τώρα παρουσία της στο δράμα.
263. Να σκιαγραφήσετε το χαρακτήρα της Ισμήνης, αφού εκτιμήσετε συνολικά τη μέχρι τώρα παρουσία της στο δράμα.

στίχοι 561 – 581 (Β' Επεισόδιο)

264. Ποια συμπεράσματα βγάζει ο Κρέοντας από το δεύτερο διάλογο Ισμήνης και Αντιγόνης;
265. Πως δικαιολογεί η Ισμήνη στον Κρέοντα την προσπάθειά της να αναλάβει και αυτή την ευθύνη της ταφής;
266. Με ποια λόγια ανακοινώνει ο Κρέοντας την απόφασή του για την τύχη της Αντιγόνης και ποιες είναι οι αντιδράσεις της Ισμήνης και του χορού;
267. Με ποιο επιχείρημα προσπαθούν έστω και την τελευταία στιγμή η Ισμήνη και ο χορός να σώσουν την Αντιγόνη και γιατί ο Κρέοντας δεν θέλει να ακούσει τίποτε γι' αυτό;
268. Το ότι η Αντιγόνη είναι μνηστευμένη με τον γιο του Κρέοντα το πληροφορούμαστε μόλις τώρα. Πως εξηγείται το γεγονός ότι : **α)** ούτε η Αντιγόνη έκανε λόγο γι' αυτό, όσο υπερασπιζόταν την πράξη της μπροστά στον Κρέοντα, **β)** ούτε ο Κρέοντας φαίνεται να το έλαβε υπόψη του στην απόφασή του για την Αντιγόνη;
269. Να εντοπίσετε στο κείμενο λέξεις ή φράσεις, χαρακτηριστικές για το ήθος του Κρέοντα. Ποια στοιχεία του χαρακτήρα του τονίζουν ιδιαίτερα;
270. Ο Κρέοντας δεν αγνοεί μόνον τους άγραφους νόμους, αλλά με την απόφασή του διαπράττει και άλλη «**ὕβριν**», αυτή τη φορά απέναντι στην οικογένειά του. Να εξηγήσετε ποια είναι ακριβώς η «**ὕβρις**» του Κρέοντα και ποιες συνέπειες μπορεί να έχει για τον ίδιο και τους δικούς του.

271. «καί σύ γε καμοί (δεδογμένα ἐστί)»: Είναι και ο χορός (= λαός της Θήβας) πράγματι συνυπεύθυνος για την καταδίκη της Αντιγόνης, όπως ισχυρίζεται εδώ ο Κρέοντας ή όχι και γιατί;
272. Ποια προσβολή δέχεται από τον πατέρα του ο Αίμονας σύμφωνα με τα λόγια της Αντιγόνης (στίχος 572) και ποιες είναι κατά τη γνώμη σας οι αναμενόμενες αντιδράσεις του; Ποιο στοιχείο της δραματουργικής τεχνικής παρατηρείτε στο στίχο αυτό;
273. Συμφωνεί ο χορός με την καταδικαστική απόφαση του Κρέοντα ή όχι; Να επισημάνετε στοιχεία του κειμένου που το αποδεικνύουν.
274. Ποιο σχήμα λόγου χρησιμοποιεί ο Κρέοντας στο στίχο 569 και τι σχολιάζει με αυτό; Ποια συναισθήματα νομίζετε ότι προκαλεί στους παρευρισκόμενους το σχόλιο αυτό και ποια θα προκαλούσε στον Αίμονα αν το άκουγε; Να δικαιολογήσετε την απάντησή σας.
275. Ποια είναι τελικά η απόφαση του Κρέοντα για τη τύχη της Ισμήνης και πως τη δικαιολογεί;
276. Να σκιαγραφήσετε τον χαρακτήρα του Κρέοντα αφού εκτιμήσετε συνολικά τη μέχρι τώρα παρουσία του στο δράμα.
277. Το πιο τραγικό πρόσωπο της ιστορίας μέχρι στιγμής είναι η Αντιγόνη. **α)** Αν συμφωνείτε να συγκεντρώσετε όλα εκείνα τα στοιχεία τα οποία συνθέτουν το δράμα της και την οδηγούν στο τραγικό της τέλος. **β)** Αν δεν συμφωνείτε να ορίσετε ποιο είναι αυτό το πρόσωπο και να συγκεντρώσετε από το κείμενο τα στοιχεία που το αποδεικνύουν.

στίχοι 582 – 634 (Β' Στάσιμο)

278. Ποιο θέμα επιλέγει για την ωδή στο δεύτερο στάσιμο ο ποιητής και πως το συνδέει νοηματικά με το δεύτερο επεισόδιο;
279. Να δώσετε έναν τίτλο για κάθε στροφή και αντιστροφή του δεύτερου επεισοδίου αντιπροσωπευτικό για το περιεχόμενό του.
280. Μιλώντας για την ανθρώπινη δυστυχία ο χορός σκέφτεται το βασιλικό οίκο των Λαβδακιδών. Να αναφέρετε συγκεκριμένα ποιες συμφορές των Λαβδακιδών σας είναι γνωστές και ποιες ήταν οι αιτίες τους.
281. Με τι παρομοιάζει ο ποιητής τη θεϊκή οργή στη πρώτη στροφή; Να εκτιμήσετε τις αισθητικές εντυπώσεις που δημιουργούνται στους θεατές με την παρομοίωση και τα άλλα λογοτεχνικά σχήματα στην ίδια στροφή.
282. «**Τώρα στο σπίτι του Οιδίποδα … τύφλα του νου και ο αστόχαστος λόγος**» Στο απόσπασμα της πρώτης αντιστροφής να εντοπίσετε τις μεταφορές και να εξηγήσετε σε ποια γεγονότα ή σε ποιο πρόσωπο, ιδέες, σκέψεις και αποφάσεις αποδίδονται.
283. Ποια αντίληψη για την ανθρώπινη μοίρα και για το «νόμο» του Δία εκφράζεται στη δεύτερη στροφή.
284. «**Το κακό φαντάζει καλό στο νου εκείνου που ο θεός στη συμφορά τον πάει**»: Για ποιον από τους ήρωες του δράματος γίνεται η παραπάνω επισήμανση του χορού ; Να αιτιολογήσετε την απάντησή σας.
285. Η είσοδος του Αίμονα στη σκηνή αμέσως σχεδόν μετά τη καταδίκη της Αντιγόνης δίνει νέα τροπή στο δράμα. Ποια αισθήματα τρέφει ο Αίμονας για την Αντιγόνη και ποιες είναι οι αναμενόμενες αντιδράσεις του απέναντι στις αποφάσεις του πατέρα του; Γιατί ο χορός εκφράζει αμφιβολίες για τα αισθήματά του;

στίχοι 635 – 680 (Γ' Επεισόδιο)

286. Οι πρώτες λέξεις των στίχων 635 και 637 είναι πάτερ και ἐμοί. Για ποιο λόγο νομίζετε ότι ο Αίμων προτάσσει στο λόγο του τις συγκεκριμένες λέξεις;
287. «σοῦ καλῶς ἡγουμένου» (638): Να αναφέρετε και να αιτιολογήσετε τον υπαινιγμό του Αίμονα προς τον Κρέοντα.
288. «Ἀλλί ὃν πόλις στήσειε, τοῦδε χρὴ κλύειν // καὶ σμικρὰ καὶ δίκαια καὶ τἀναντία» (666-667): Πώς κρίνετε την άποψη που διατυπώνει ο Κρέων στους παραπάνω στίχους; Πιστεύετε ότι η θέση του βρίσκει σύμφωνους τους συμπολίτες του; Να αιτιολογήσετε την απάντησή σας.
289. Οι θέσεις που διατυπώνει ο Κρέων στους στίχους 639-647 για τις σχέσεις γονέων-παιδιών, πιστεύετε ότι είναι αποδεκτές από το αθηναϊκό κοινό εκείνης της εποχής; Να αιτιολογήσετε την απάντησή σας.
290. Ποιες είναι οι θέσεις του Κρέοντα για τη συμπεριφορά των παιδιών προς τους γονείς τους; Πιστεύετε πως μπορούν να βρουν ανταπόκριση στην εποχή μας;
291. Ποια ήταν η αναμενόμενη συμπεριφορά του Αίμονα προς τον πατέρα του, σύμφωνα με τις αντιλήψεις που ίσχυαν στην εποχή του ποιητή;
292. Ποια ηθική αρχή των αρχαίων Ελλήνων μπορείτε να αναγνωρίσετε στους στίχους 643-644;
293. Στους στίχους 663-665 ο Σοφοκλής παρουσιάζει τον Κρέοντα να παρερμηνεύει τον απώτερο στόχο της πράξης της Αντιγόνης. Από ποιες λέξεις φαίνεται αυτό;
294. Να αναλύσετε δύο θέσεις του Κρέοντα που έχουν διαχρονικό χαρακτήρα.

295. Να χωρίσετε σε θεματικές ενότητες το λόγο του Κρέοντα και να δώσετε με συντομία το περιεχόμενο καθεμιάς.
296. Να αναφέρετε το επιχείρημα που προβάλλει ο Κρέων στους στίχους 659-660, για να νομιμοποιήσει και να υποστηρίξει ηθικά την απόφασή του να θανατώσει την Αντιγόνη.
297. Ποια επιχειρήματα χρησιμοποιεί ο Κρέων στους στίχους 653-665 για να υποστηρίξει την απόφασή του για την Αντιγόνη; Είναι, κατά τη γνώμη σας, πειστική; Να αιτιολογήσετε την απάντησή σας.
298. Προωθείται ή όχι η εξέλιξη του μύθου στην ενότητα αυτή; Να αιτιολογήσετε την απάντησή σας αξιοποιώντας τις πληροφορίες του κειμένου.
299. Ποιες είναι οι συνέπειες της ανυπακοής στους νόμους κατά τον Κρέοντα και ποια είναι τα αποτελέσματα της πειθαρχίας (675-676);
300. Να αναλύσετε το συμπέρασμα που διατυπώνει ο Κρέων στους στίχους 677-678 και να αναφέρετε τη δική σας άποψη γι' αυτό.

στίχοι 681 – 723 (Γ' Επεισόδιο)

301. Ποια είναι η στάση του χορού απέναντι στα επιχειρήματα του Κρέοντα (681-682); Πώς τη δικαιολογείτε;
302. Τι υποδηλώνει ο τρόπος με τον οποίο ο Αίμων προσφωνεί τον πατέρα του (683);
303. Να κρίνετε τον τρόπο διατύπωσης της διαφωνίας του Αίμονα προς τον πατέρα του (685-687).
304. Τι επιδιώκει ο Αίμων με όσα αναφέρει για τον πατέρα του στους στίχους 688-689;
305. Πώς παρουσιάζει ο Αίμων τις σχέσεις Κρέοντα και Θηβαίων στους στίχους 690-691 και ποια συμπεράσματα βγάζουμε για τον τρόπο άσκησης της εξουσίας από τον Κρέοντα;
306. Για ποιο λόγο, κατά τη γνώμη σας, ο Αίμων δεν αναφέρει το όνομα της Αντιγόνης και δεν κάνει λόγο για τα συναισθήματά του προς αυτήν;
307. Γιατί ο Αίμων χρησιμοποιεί τη ρητορική ερώτηση του στίχου 699 και δεν αναφέρει ευθέως την αντίθεση μεταξύ της κρίσης του λαού και της απόφασης του πατέρα του;
308. Ποιους σκοπούς επιδιώκει ο Αίμων με το λόγο που απευθύνει προς τον πατέρα του (683 - 723);
309. Πώς χαρακτηρίζετε τον Αίμονα με βάση τα επιχειρήματα που χρησιμοποιεί για την υπεράσπιση των απόψεών του;
310. Να εντοπίσετε τα γνωμικά του κειμένου στους στίχους 683-723, να αναφέρετε ποιες απόψεις διατυπώνονται στο καθένα και να αναλύσετε το περιεχόμενο ενός από αυτά.
311. Να προσδιορίσετε τρία σημεία του κειμένου από τα οποία φαίνεται ότι ο Αίμων είναι συνετός και έχει ορθή κρίση.
312. Ποιους σκοπούς επιδιώκει ο Αίμων με τις περιγραφές των φυσικών φαινομένων που κάνει στους στίχους 712-717; Να εξηγήσετε πώς συνδέονται οι περιγραφές αυτές με τη στάση του Κρέοντα.
313. Να χωρίσετε τους στίχους 701-723 σε ενότητες και να δώσετε ένα σύντομο τίτλο σε καθεμιά.
314. Ποιες απόψεις για την οικογενειακή ευτυχία διατυπώνει ο Σοφοκλής στους στίχους 701-704 και πώς τις κρίνετε;
315. **Μή νυν ἓν ἦθος μοῦνον ἐν σαυτῷ φόρει** (705): Ποια σημασία έχει το να θεωρεί ένας άνθρωπος, ιδίως όταν είναι ηγέτης, ότι μόνο η δική του γνώμη είναι σωστή;
316. Ποιες συνέπειες μπορεί να έχει η εμμονή ενός απόλυτου άρχοντα σε μια εσφαλμένη ιδέα και η άρνησή του να την αναθεωρήσει; Να απαντήσετε λαμβάνοντας υπόψη τις απόψεις που διατυπώνονται στους στίχους 705-723.
317. Ποιες προτροπές απευθύνει ο Αίμων στον πατέρα του στους στίχους 683-723 και ποια είναι η σκοπιμότητά τους; Να τον χαρακτηρίσετε με κριτήριο τις προτροπές αυτές.
318. Πιστεύετε ότι ο Αίμων διαπνέεται από δημοκρατικές αντιλήψεις; Να τεκμηριώσετε την άποψή σας με βάση το περιεχόμενο του λόγου του.
319. Διαφαίνεται στα λόγια του Αίμονα το ενδιαφέρον του να σώσει το κύρος και την εξουσία του πατέρα του; Να αιτιολογήσετε την απάντησή σας.

στίχοι 724 – 780 (Γ' επεισόδιο)

320. Ποια αντίληψη εκφράζει ο Κρέων στους στίχους 726-727 και ποια είναι η γνώμη σας γι' αυτή;
321. Νομίζετε ότι η απροθυμία του Κρέοντα να ακούσει τη γνώμη ενός νέου ανθρώπου (εδώ του γιου του), έστω κι αν αυτός έχει σωστές αντιλήψεις, εξαρτάται από το χαρακτήρα του, όπως τον γνωρίσατε ως εδώ;
322. Ποια επιχειρήματα χρησιμοποιεί ο Αίμων στη συζήτηση με τον πατέρα του στους στίχους 726-739; Πώς τον χαρακτηρίζετε για τις απόψεις του αυτές;
323. Ποιους σκοπούς επιδιώκει ο Κρέων με τις συνεχείς ερωτήσεις που διατυπώνει στους στίχους 726-734;
324. Πώς κρίνετε τον Κρέοντα από τις κατηγορίες που διατυπώνει εναντίον της Αντιγόνης στους στίχους 730 και 732;

325. Να διατυπώσετε τη γνώμη σας σχετικά με τη στάση την οποία τηρεί ο Αίμων απέναντι στις απολυταρχικές αντιλήψεις του Κρέοντα.
326. Πώς πιστεύει ο Κρέων ότι πρέπει να διοικείται μια πολιτεία και ποια πρέπει, κατά την αντίληψή του, να είναι η σχέση του άρχοντα με τους πολίτες; Να εντοπίσετε τους στίχους, όπου γίνονται φανερές οι αντιλήψεις του, και να τις αναλύσετε.
327. Να αναφέρετε συνοπτικά ποια είναι τα κίνητρα του Αίμονα που τον ωθούν σε αντιπαράθεση με τον πατέρα του.
328. Ποια επιχειρήματα επικαλείται ο Κρέων, για να υπερασπιστεί την ορθότητα των αποφάσεών του;
329. Να περιγράψετε τα συναισθήματα του Αίμονα και του Κρέοντα και να εντοπίσετε στο κείμενο τα σημεία κορύφωσής τους (724-780).
330. Να επισημάνετε τρία από τα εκφραστικά μέσα με τα οποία αποδίδει ο ποιητής τη συναισθηματική φόρτιση και την κλιμακούμενη ένταση ανάμεσα στον Αίμονα και στον Κρέοντα.
331. Ποια συναισθήματα προκαλεί στους θεατές η ρήξη πατέρα - γιου και με ποιον από τους ήρωες νομίζετε ότι ταυτίζονται σ' αυτή τη σκηνή (726-765);
332. Ποια απειλή ακούει από τον Αίμονα ο Κρέων και ποιες είναι οι αντιδράσεις του;
333. Να κρίνετε τη συμπεριφορά του Αίμονα απέναντι στον πατέρα του και να αναφέρετε συγκεκριμένα στοιχεία της τα οποία επιδοκιμάζετε και άλλα που απορρίπτετε. Να αιτιολογήσετε την άποψή σας.
334. Ποια στοιχεία του κειμένου θα μπορούσαν να μας δώσουν σκηνοθετικές οδηγίες για την ερμηνεία του ρόλου του Αίμονα; Να εντοπίσετε τουλάχιστον τρία διαφορετικά στοιχεία και να εξηγήσετε τι είδους πληροφορίες μας δίνει το καθένα για την ερμηνεία του ρόλου.
Ο **ἀγών** μεταξύ Αίμονα και Κρέοντα (726-765) έχει δραματική κατάληξη. Ποιος από τους δυο πιστεύετε ότι υπερισχύει στο τέλος της αντιπαράθεσης; Να αιτιολογήσετε την άποψή σας.
335. Ποια στάση τηρεί ο χορός κατά τη διάρκεια της αντιπαράθεσης μεταξύ Αίμονα και Κρέοντα; Να γράψετε αν, κατά τη γνώμη σας, υποστηρίζει κάποιον από τους δύο και να αιτιολογήσετε την άποψή σας.
336. Η πιθανότητα να αυτοκτονήσει ο Αίμων δεν περνά από το μυαλό του Κρέοντα. Να εξηγήσετε πού οφείλεται η αδυναμία του Κρέοντα να αντιληφθεί τα υπονοούμενα του γιου του και να κάνει κάτι για να προλάβει το κακό.
337. Οι τελικές αποφάσεις του Κρέοντα δείχνουν ότι δεν έμεινε εντελώς ανεπηρέαστος από τη λογομαχία που είχε με τον Αίμονα. Από ποια στοιχεία γίνεται αντιληπτή η επίδραση που δέχτηκε από το γιο του;
Ποιο ύφος χαρακτηρίζει τη συμπεριφορά του Κρέοντα προς τον Αίμονα; Να επισημάνετε τα στοιχεία που το συνθέτουν και να τα αιτιολογήσετε (635-780).
338. Στην τραγωδία **Ἱκέτιδες** του Ευριπίδη ο Θησέας, βασιλιάς της Αθήνας, δίνει ένα μάθημα δημοκρατίας στον κήρυκα που είναι απεσταλμένος του Κρέοντα από τη Θήβα, λίγο μετά τον αλληλοσκοτωμό του Ετεοκλή και του Πολυνείκη.
339. Στον **Οἰδίποδα ἐπὶ Κολωνῷ** του Σοφοκλή πάλι ο Θησέας μέμφεται τον ίδιο τον Κρέοντα για τη βίαιη και αντιδημοκρατική συμπεριφορά του. Αφού μελετήσετε τα σχετικά χωρία να σκεφθείτε ποια θα ήταν η αντίδραση του αθηναϊκού κοινού που παρακολουθεί τη σκηνή Κρέοντα-Αίμονα (στ. 635-780). Να διατυπώσετε τα συμπεράσματά σας σ' ένα σύντομο κείμενο και να τα στηρίξετε με τα ανάλογα χωρία.

στίχοι 781 – 800 (Γ' Στάσιμο)

340. Να δώσετε ένα σύντομο τίτλο στο χορικό.
341. Να συγκρίνετε την πρώτη ενότητα (στροφή) του χορικού με τη δεύτερη (αντιστροφή). Ποια σχέση περιεχομένου παρατηρείτε μεταξύ τους;
342. Ο χορός σε μια θαυμάσια αποστροφή του προς τον Έρωτα ψάλλει την παντοδυναμία του. Να επισημάνετε: **α)** Από ποια συναισθήματα διακατέχεται ο χορός; **β)** Ποιες ιδιότητες του Έρωτα δικαιολογούν τα συναισθήματα των γερόντων του χορού;
343. Να σημειώσετε από το πρωτότυπο κείμενο: **α)** τα ουσιαστικά και επίθετα που χρησιμοποιεί ο ποιητής για να αποδώσει τη δύναμη και τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά του Έρωτα **β)** τις φράσεις που έχουν γνωμολογικό χαρακτήρα.
344. **α)** Ποια εκφραστικά μέσα χρησιμοποιεί ο ποιητής για να παρουσιάσει τη δύναμη του Έρωτα; **β)** Ποια είναι η σχέση του Έρωτα με την Αφροδίτη και ποιο λογοτεχνικό σχήμα υποδηλώνει αυτή τη σχέση στο πρωτότυπο κείμενο;
345. Με ποιες υπέρτερες δυνάμεις παρουσιάζεται ισότιμος ο Έρωτας; Νομίζετε ότι η σύγκρουση με τον Έρωτα έχει το στοιχείο της τραγικότητας; (Να συμβουλευτείτε την εισαγωγή του βιβλίου σας, σ. 15)
346. Ποια σχέση έχει το χορικό άσμα με την υπόθεση της τραγωδίας; Να επισημάνετε την αναφορά του χορού στη σύγκρουση Κρέοντα και Αίμονα.

347. Έχει υποστηριχθεί ότι το ερωτικό πάθος δεν έχει θέση στην Ἀντιγόνη του Σοφοκλή και ότι οι γέροντες του χορού ψάλλουν τον Έρωτα γιατί έχουν παρερμηνεύσει τη συμπεριφορά του Αίμονα στο τέλος του προηγούμενου επεισοδίου, ενώ άλλοι ερμηνευτές υποστηρίζουν ότι ο Έρωτας, χωρίς να είναι το μοναδικό κίνητρο του γιου του Κρέοντα, παίζει σημαντικό ρόλο στη συμπεριφορά του. Αφού λάβετε υπόψη σας το προηγούμενο επεισόδιο και το χορικό αυτό, να υποστηρίξετε τη μία ή την άλλη άποψη αιτιολογώντας τη θέση σας με χωρία του κειμένου.
348. Να μελετήσετε το απόσπασμα της Σαπφούς που σας δίνεται και να το συγκρίνετε με το γ΄ στάσιμο της Ἀντιγόνης. Σε ποιους στίχους του χορικού αντιστοιχούν οι στίχοι της ποιήτριας; Να εντοπίσετε τις ομοιότητες και να δικαιολογήσετε τις διαφορές που παρατηρείτε (στο ύφος και στο περιεχόμενο).

δέδυκε μὲν ἀ σελάνα καὶ Πληίαδες
μέσαι δὲ νύκτες παρὰ δ' ἔρχετ' ὦρα ἔγω
δὲ μόνα καθεύδω, ἀλγεσίδωρος,
μυθοπλόκος, Ἔρος δ' ἐτίναξέ μοι
φρένας ὡς ἄνεμος κάτ' ὄρος δρύσιν ἐμπέτων

Γρήγορα η ώρα πέρασε· μεσάνυχτα κοντεύουν·
πάει το φεγγάρι πάει κι η Πούλια βασιλέψανε·
και μόνο εγώ κείτομαι δω μονάχη κι έρημη.
Ο Έρωτας που βάσανα μοιράζει,
ο Έρωτας που παραμύθια πλάθει
μου άρπαξε την ψυχή μου και την τράνταξε
ίδια καθώς αγέρας από τα βουνά χυμάει
μέσα στους δρυς φυσωμανώντας

Σαπφώ, απόσπασμα (RP71, LP 172 55, LP 188 71, LP 47 3)
Ανασύνθεση και απόδοση: Οδ. Ελύτης

349. Η ακατανίκητη δύναμη του Έρωτα κατέχει σπουδαία θέση και αποτελεί «κοινό τόπο» στην αρχαία ελληνική γραμματεία. Να συγκρίνετε τα σχετικά χωρία με το χορικό της Ἀντιγόνης και να εκθέσετε τα συμπεράσματά σας σ' ένα μικρό δοκίμιο.

στίχοι 801 – 943 (Δ' Επεισόδιο)

350. Ποια είναι τα συναισθήματα του χορού, όταν βλέπει την Αντιγόνη να οδηγείται στον τάφο (801-805);
351. Να αναφέρετε τα στοιχεία με τα οποία ο ποιητής μας δίνει την ανθρώπινη πτυχή του χαρακτήρα της Αντιγόνης.
352. Ο χαρακτήρας της Αντιγόνης στον κομμό είναι πολύ διαφορετικός από εκείνον που γνωρίσαμε στα προηγούμενα. Πώς δικαιολογείται αυτή η μεταστροφή;
353. Θα μπορούσαμε να υποστηρίξουμε ότι τα θρηνητικά λόγια της Αντιγόνης στους στίχους 801-882 υποδηλώνουν μεταμέλεια για την πράξη της; Να δικαιολογήσετε την απάντησή σας.
354. Ποια είναι η στάση του χορού απέναντι στην Αντιγόνη στους στίχους 817-822; Ποια είναι η αντίδραση της ηρωίδας στη στάση αυτή; Να αιτιολογήσετε τις απόψεις σας.
355. Ποιο κοινό στοιχείο παρατηρεί η Αντιγόνη ανάμεσα στη μοίρα της και τη μοίρα της Νιόβης, ώστε να δικαιολογείται ο παραλληλισμός των στίχων 823-833;
356. Ο χορός απευθυνόμενος στην Αντιγόνη της υπενθυμίζει ότι είναι τιμητικό γιί αυτήν το γεγονός ότι θα έχει την ίδια τύχη με μια θεά (834-839). Πώς εκλαμβάνει η Αντιγόνη την άποψη αυτή του χορού και πώς αντιδρά (840-841);
357. Διακρίνετε στα λόγια του χορού (834-839) την ειρωνική διάθεση που του καταλογίζει η Αντιγόνη; Να αιτιολογήσετε την άποψή σας.
358. Ποιο είναι το στοιχείο που θλίβει περισσότερο την Αντιγόνη και που αποτελεί επαναλαμβανόμενο μοτίβο σε όλη την ενότητα; Να το επισημάνετε και να δείξετε ότι αποτελεί βασικό στοιχείο ερμηνείας του χαρακτήρα και της δράσης της.
359. Γιατί, κατά τη γνώμη σας, η Αντιγόνη, ενώ τονίζει ιδιαίτερα το γεγονός ότι πεθαίνει χωρίς να προλάβει να κάνει το γάμο της, δεν αναφέρει καθόλου τον Αίμονα;
360. Με ποια εκφραστικά μέσα ο ποιητής μας δίνει το μέγεθος της θυσίας της Αντιγόνης (876-882);
361. Ποια επιθυμία της Αντιγόνης κατά τις επιθανάτιες στιγμές της μένει ανεκπλήρωτη (882);
362. Διακρίνετε στους στίχους 883-890 κάποια μεταστροφή στα συναισθήματα του Κρέοντα ή συνεχίζει να κυριαρχείται από την ίδια σκληρότητα; Να αιτιολογήσετε την άποψή σας.

363. Η Αντιγόνη στους στίχους 905-915 αιτιολογεί τη θυσία της με το επιχείρημα ότι απ' όλους τους αγαπημένους της ο αδελφός της κατέχει την ανώτερη θέση, γιατί είναι αναντικατάστατος. Πολλοί ερμηνευτές είδαν σί αυτό το χωρίο επίδραση της ιστορίας της γυναίκας του Ινταφρένη, όπως την παραδίδει ο Ηρόδοτος. Στοιχεία αυτού του μοτίβου βρίσκουμε στο μύθο του Μελεάγρου (Ιλιάδα, Ι, στ. 527-599) και σε δημοτικά τραγούδια του λαού μας. Αφού μελετήσετε το χωρίο του Ηροδότου (ΙΙΙ, 118-119), της Ιλιάδας του Ομήρου (Ι, στ. 527 κ.ε.) και τα τραγούδια «Του γιοφυριού της Άρτας» και «Το μικρό βλαχόπουλο», να επισημάνετε τις διαφορές και τις ομοιότητες που παρατηρείτε με την περίπτωση της Αντιγόνης.
364. Να εξετάσετε αν η επιχειρηματολογία της Αντιγόνης στους στίχους 905-912 αντιφάσκει με το ήθος της ηρωίδας που γνωρίσαμε στα προηγούμενα και να αιτιολογήσετε την άποψή σας.
Ποια από τα στοιχεία που περιέχονται στο θρήνο της Αντιγόνης συναντούμε σε δημοτικά τραγούδια (μοιρολόγια); Να αναφέρετε παραδείγματα από τα δημοτικά τραγούδια που περιέχονται στα σχολικά βιβλία των κειμένων Νεοελληνικής Λογοτεχνίας.
365. Α. Να βρείτε στην ενότητα (801-943) στοιχεία που βοηθούν στην κατανόηση των παρακάτω στίχων:

Τραγούδησε μικρή Αντιγόνη, τραγούδησε, τραγούδησε…
δε σου μιλώ για περασμένα, μιλώ για την αγάπη·
στόλισε τα μαλλιά σου με τί αγκάθια του ήλιου,
σκοτεινή κοπέλα.
Γ. Σεφέρης, Το ναυάγιο της «Κίχλης» (στ. 65-69)

Β. Με τη βοήθεια αυτών των στοιχείων να γράψετε μια μικρή ανάλυση (1-2 παραγράφων) του αποσπάσματος του Γ. Σεφέρη.

στίχοι 944 – 987 (Δ' Στάσιμο)

366. Σε ποια μυθικά πρόσωπα αναφέρεται ο χορός στο τέταρτο στάσιμο και γιατί;
367. α) Ποια κοινά στοιχεία είχε η μοίρα των τριών μυθικών προσώπων (Δανάης, Λυκούργου, Κλεοπάτρας) που αναφέρονται στην ενότητα; β) Ποια κοινά στοιχεία είχε η μοίρα καθενός από τα πρόσωπα αυτά με τη μοίρα της Αντιγόνης;
368. Να αποδώσετε με συντομία το περιεχόμενο του μύθου για καθένα από τα τρία πρόσωπα (Δανάη, Λυκούργος, Κλεοπάτρα) που αναφέρονται στο στάσιμο.
369. Τι πίστευαν οι αρχαίοι Έλληνες για τη δύναμη της μοίρας; Να αντλήσετε στοιχεία μόνο από το στάσιμο.
370. Ποιες είναι οι συνέπειες για τον άνθρωπο που διαπράττει ύβρη, σύμφωνα με τις αντιλήψεις των αρχαίων Ελλήνων;
371. Σύμφωνα με το περιεχόμενο της ενότητας μπορούμε να ισχυριστούμε ότι όσοι έχουν την εύνοια των θεών είναι απαλλαγμένοι από βάσανα στη ζωή; Να δικαιολογήσετε την απάντησή σας, αφού εντοπίσετε σχετικά σημεία του κειμένου.
372. Μπορούμε να θεωρήσουμε το τέταρτο στάσιμο ως μια επισήμανση της παντοδυναμίας της μοίρας; Να αιτιολογήσετε την απάντησή σας.
373. Να δώσετε έναν τίτλο στο τέταρτο στάσιμο.
374. Ποια εκφραστικά μέσα χρησιμοποιεί ο ποιητής στο τέταρτο στάσιμο;

στίχοι 988 – 1032 (Ε' Επεισόδιο)

375. Να επισημάνετε το σημείο στο οποίο ο Κρέων εκφράζει τη βεβαιότητά του για το αλάθητο της μαντικής τέχνης.
376. Ποια συναισθήματα προκαλεί στον Κρέοντα η απροσδόκητη εμφάνιση του Τειρεσία στη σκηνή;
377. Να προσδιορίσετε το χαρακτήρα της συμβουλής του Τειρεσία προς τον Κρέοντα (1023-1027). Παρατηρείτε κοινά στοιχεία με τις απόψεις του Αίμονα και ποια;
378. Να αναλύσετε το γνωμολογικό περιεχόμενο των στίχων 1023-1027.
379. Γιατί, κατά τη γνώμη σας, ο μάντης χρησιμοποιεί τις μετοχές **θανόντι, ὀλωλότα, θανόντί** (α) και δεν αναφέρει το όνομα του Πολυνείκη (1029-1030);
380. Ποια σημασία έχει η επανάληψη του επιρρήματος **εὖ** στο λόγο του Τειρεσία (1031-1032);
381. α) Ποια αρνητικά χαρακτηριστικά καταλογίζει ο Τειρεσίας στον Κρέοντα; β) Να επισημάνετε τις λέξεις που προσδιορίζουν αυτά τα χαρακτηριστικά στους στίχους 1023-1032.
382. Να επισημάνετε τις λέξεις που σχετίζονται με την οιωνοσκοπία και προσδίδουν στο λόγο του μάντη έντονη παραστατικότητα.
383. Να περιγράψετε τα είδη της μαντικής τέχνης που χρησιμοποιεί ο Τειρεσίας στους στίχους 998-1032 και να εξηγήσετε γιατί ο μάντης δεν περιορίζεται σε ένα είδος.

384. Ποια «σημεία» προσδιορίζουν το δυσοίωνο περιεχόμενο της μαντείας του Τειρεσία;
385. Γιατί ο Κρέων τρομάζει από όσα αναφέρει ο μάντης;
386. Κεντρική θέση στην Ἀντιγόνη του Σοφοκλή κατέχει η φρόνηση. Να επισημάνετε στους στίχους 988-1032 τα σημεία στα οποία γίνεται σχετική αναφορά από τον Τειρεσία, στην προσπάθειά του να πείσει τον Κρέοντα να επιδείξει σωφροσύνη.
387. Ποια συναισθήματα προκαλεί στους θεατές η εμφάνιση του Τειρεσία;

στίχοι 1033 – 1063 (Ε' Επεισόδιο)

388. Ποια κατηγορία απευθύνει ο Κρέων στον Τειρεσία και γιατί;
389. Ποια άποψη έχει ο Κρέων για τους μάντεις; Ποια θεωρεί ως κίνητρα των ενεργειών τους;
390. Να χαρακτηρίσετε τον Κρέοντα από τη στάση του απέναντι στον Τειρεσία.
391. Ποια άποψη εκφράζεται στην ενότητα για την τύχη του ανθρώπου, όταν κίνητρο των πράξεών του είναι το κέρδος;
392. Ποια είναι η αξία της εύβουλίας (ορθής σκέψης), όπως προκύπτει από τα λόγια του Κρέοντα και του Τειρεσία;
393. Ποιες κατηγορίες διατυπώνει ο Κρέων εναντίον του Τειρεσία και ο Τειρεσίας εναντίον του Κρέοντα (1033-1063);
394. Τι φανερώνει το γεγονός ότι ο Κρέων είναι απρόθυμος να ακούσει μια διαφορετική από τη δική του γνώμη, ακόμη κι αν προέρχεται από έναν μάντη;
395. Πώς κρίνετε την επιμονή του Κρέοντα να μην επιτρέψει την ταφή του Πολυνείκη (1039-1044);
396. Σε ποια σημεία του κειμένου ο Κρέων δείχνει αυτοσυγκράτηση και δε θέλει να κάνει πιο έντονη τη σύγκρουσή του με τον Τειρεσία;
397. βλάβη (1051), νόσος (1052): **α)** Ποια ιδιότητα του ανθρώπου χαρακτηρίζουν οι λέξεις αυτές και ποια είναι η θέση του Κρέοντα και του Τειρεσία γι' αυτήν; **β)** Η άποψη αυτή έχει γενικότερο κύρος; Να διατυπώσετε τη γνώμη σας και να την αιτιολογήσετε.
398. **οὐ βούλομαι τὸν μάντιν ἀντειπεῖν κακῶς** (1053): Να επισημάνετε τους λόγους ή τις αντιδράσεις του Κρέοντα που διαψεύδουν αυτόν τον ισχυρισμό του.
399. **ἐξ ἐμοῦ γὰρ τήνδ' ἔχεις σώσας πόλιν** (1058): Τι εννοεί με τα λόγια αυτά ο Τειρεσίας;
400. Πώς αντικρούει ο Κρέων στους στίχους 1043-1044 την κατηγορία του Τειρεσία ότι με τις αποφάσεις του προσβάλλει τους θεούς;
401. Να εντοπίσετε τα γνωμικά του κειμένου και να αναλύσετε το περιεχόμενό τους.
402. Ποια είναι η κλιμάκωση των συναισθημάτων του Κρέοντα και του Τειρεσία στους στίχους 1033-1063;
403. Οι συγκρούσεις εγκόσμιας εξουσίας (βασιλιάδων, στρατηγών κ.λπ.) και υπερκόσμιας δύναμης (μάντεων, ιερατείου κ.λπ.) είναι συνηθισμένες στην αρχαία ελληνική γραμματεία. Στην Ἰλιάδα του Ομήρου έχουμε τη σύγκρουση του Αγαμέμνονα με τον μάντη Κάλχα (Α, στ. 101 κ.ε.) και στην τραγωδία Οἰδίπους Τύραννος του Σοφοκλή τη θαυμάσια σκηνή με τον Τειρεσία. Αφού μελετήσετε τα σχετικά χωρία, να επισημάνετε ομοιότητες και διαφορές με τη σκηνή Κρέοντα - Τειρεσία. Να γράψετε σ' ένα μικρό δοκίμιο τις παρατηρήσεις σας.

στίχοι 1064 – 1114 (Ε' Επεισόδιο)

404. Για ποιες ανόσιες πράξεις του θα τιμωρηθεί ο Κρέων και ποια θα είναι η τιμωρία του, σύμφωνα με τις προβλέψεις του Τειρεσία;
405. **ἄμοιρον, ἀκτέριστον, ἀνόσιον** (1071): Τι θέλει να τονίσει ο συγγραφέας με τη χρήση των τριών επιθέτων στον ίδιο στίχο;
406. Ο Τειρεσίας προφητεύει στον Κρέοντα τις συμφορές που θα τον βρουν. Θα είχε ο Κρέων τη δυνατότητα, κατά την άποψή σας, να τις αποφύγει; Να αιτιολογήσετε την απάντησή σας.
407. Για ποιες ανόσιες ενέργειες κατηγορεί ο Τειρεσίας τον Κρέοντα στους στίχους 1068-1071 και ποια σημασία αποδίδει σε αυτές ο μάντης;
408. Τι ήταν οι Ερινύες και ποιο ήταν το έργο τους; Να εξηγήσετε τους λόγους της παρέμβασής τους στην περίπτωση του Κρέοντα.
409. Να εξηγήσετε τους λόγους για τους οποίους ο Τειρεσίας αποκαλύπτει τις συμφορές που θα πλήξουν τον Κρέοντα.
410. Αν αυτές οι συμφορές που προαναγγέλλει ο Τειρεσίας είναι αναπόφευκτες (1086), ποιο νόημα έχουν, κατά την άποψή σας, οι συμβουλές και οι προτροπές του μάντη στον Κρέοντα για σύνεση και υποχωρητικότητα;
411. Σε ποια αρνητικά χαρακτηριστικά της προσωπικότητας του Κρέοντα αναφέρεται ο Τειρεσίας κατά την αποχώρησή του;

412. Ποιους κινδύνους προκαλεί στη Θήβα και στις γειτονικές πόλεις, σύμφωνα με τον Τειρεσία, η απαγόρευση της ταφής του Πολυνείκη (1080-1083);
413. Να περιγράψετε τις συναισθηματικές αλλαγές του Κρέοντα μετά τις αποκαλύψεις του μάντη. Να τεκμηριώσετε την απάντησή σας με αναφορές στο κείμενο.
414. Ποιες προτροπές απευθύνει ο χορός στον Κρέοντα και πώς τις αιτιολογεί (1091-1114);
415. Αφού λάβετε υπόψη την αρχική στάση του χορού απέναντι στον Κρέοντα, να τη συγκρίνετε με τη στάση που διαμορφώνει μετά τις αποκαλύψεις του μάντη, να επισημάνετε τις τυχόν αλλαγές και να τις αιτιολογήσετε.
416. Ποιο δίλημμα αντιμετωπίζει ο Κρέων μετά τις προφητείες του Τειρεσία και ποιες είναι οι τελευταίες εντολές ή αποφάσεις του πριν αποχωρήσει από τη σκηνή;
417. Να επισημάνετε τα στοιχεία που κάνουν τον Κρέοντα τραγικό πρόσωπο μετά την αποχώρηση του Τειρεσία (1091-1114).
418. Να περιγράψετε τα συναισθήματα των θεατών απέναντι στον Κρέοντα και τον Τειρεσία, όπως αυτά διαμορφώνονται μετά τις προφητείες του μάντη.
419. Να επισημάνετε τα στοιχεία του κειμένου που φανερώνουν τη μεταστροφή του Κρέοντα (1091-1114).
420. Να περιγράψετε τα συναισθήματα των θεατών απέναντι στον Κρέοντα μετά τη μεταστροφή του τελευταίου.
421. Αφού λάβετε υπόψη τις αρχικές αποφάσεις του Κρέοντα, να διατυπώσετε την κρίση σας για το χαρακτήρα του μετά τη μεταστροφή που επιδεικνύει.
422. Πιστεύετε ότι η μεταστροφή του Κρέοντα έγινε επειδή αναγνώρισε τα λάθη του ή επειδή υπέκυψε στη θεϊκή βούληση; Να αιτιολογήσετε την άποψή σας.
423. Ποιο ύφος χαρακτηρίζει τη συμπεριφορά του Τειρεσία κατά τη διάρκεια της σκηνής με τον Κρέοντα; Να επισημάνετε τα στοιχεία που το συνθέτουν και να τα αιτιολογήσετε (988-1114).
424. Να δώσετε σκηνοθετικές οδηγίες σε κάποιον που θα ήθελε να ερμηνεύσει το ρόλο του Τειρεσία. Να αναφερθείτε: **α)** στη «σκευή» που πρέπει να χρησιμοποιήσει. **β)** στην ένταση, στο χρωματισμό και στις παύσεις της φωνής. **γ)** στις κινήσεις του στη σκηνή.

στίχοι 1115 – 1154 (Ε' Στάσιμο)

425. Πώς δικαιολογείται το χαρούμενο άσμα του χορού μετά την αποχώρηση του Κρέοντα;
426. Ποιο είναι το θέμα του πέμπτου στάσιμου;
427. Το πέμπτο στάσιμο είναι ένα υπόρχημα. Να γράψετε ποια είναι τα χαρακτηριστικά του.
428. Ποιες αναφορές κάνει ο χορός στη μυθολογική παράδοση για τη γέννηση του Διονύσου;
429. Ποια αναφορά κάνει ο χορός στη μυθολογική παράδοση για την ίδρυση της Θήβας;
430. Ποιες ιδιότητες του θεού επικαλείται ο χορός στη δέησή του προς το Διόνυσο και γιατί;
431. Να σημειώσετε τις λέξεις (από το πρωτότυπο) με τις οποίες ο χορός προσφωνεί το Διόνυσο και να γράψετε ποιες ιδιότητες του θεού επικαλείται κάθε φορά, αφού λάβετε υπόψη και τη μετάφραση του βιβλίου.
432. Ποια συναισθήματα προκαλεί ο χορός στους θεατές με το τραγούδι του; Να αιτιολογήσετε την απάντησή σας.
433. Να χωρίσετε τον ύμνο σε ενότητες και να προσδιορίσετε το θέμα καθεμιάς.
434. Ποιες ελληνικές περιοχές αναφέρει ο χορός στον ύμνο του και πώς συνδέονται με το Διόνυσο και τη λατρεία του;
435. Ποιες δυνάμεις συμβολίζει η παρουσία του Βάκχου στη Θήβα και πώς εκδηλώνεται η καθαρτική - θεραπευτική της δράση;
436. Αφού λάβετε υπόψη όσα προηγήθηκαν, να δικαιολογήσετε την επίκληση του χορού στο Διόνυσο σ' αυτό το στάσιμο.
437. Το χορικό υποβάλλει στους αναγνώστες/θεατές ήχους και εικόνες συνδεδεμένες με τη μορφή του Διονύσου. **α)** Να περιγράψετε δυο από τις εικόνες του χορικού. **β)** Όποιος από τους μαθητές μπορεί, να αποδώσει εικαστικά μια από αυτές με ζωγραφική, σκίτσο ή κολλάζ.

στίχοι 1155 – 1327 (Έξοδος)

438. Στους στίχους 1156-1171 ο αγγελιαφόρος διατυπώνει διαχρονικές απόψεις. Πώς τις υποστηρίζει;
439. **«Ό,τι και να 'ναι το κακό, πέστε το πάλι»** (1190): Να εξηγήσετε πώς η λέξη πάλι επηρεάζει την εξέλιξη της υπόθεσης.
440. **«Αστόχαστη δεν είναι και δε θα κριματίσει»** (1250): **α)** Τι προοικονομούν τα λόγια του αγγελιαφόρου για την εξέλιξη του δράματος; **β)** Ο θεατής που δεν γνωρίζει την εξέλιξη του δράματος ποιες υποθέσεις νομίζετε ότι μπορεί να κάνει;
441. «**στα χέρια του//κρατεί σημάδι φανερό κι όχι μια ξένη//συμφορά, μα το δικό του κρίμα**» (1258-1260): Να εξηγήσετε την κρίση που διατυπώνει ο χορός βλέποντας τον Κρέοντα να επιστρέφει.

442. Να εξηγήσετε τη μεταστροφή του Κρέοντα στους στίχους 1256-1260.
443. Πιστεύετε πως ο Κρέων τιμωρείται για την αλαζονεία του, για την ασέβειά του προς το θείο νόμο ή και για τα δυο; Να αιτιολογήσετε την απάντησή σας.
444. «**Η τύχη στεριώνει τον τυχερό,//η τύχη σωριάζει τον άτυχο πάντα·//κανείς δε μαντεύει των θνητών τα γραμμένα**» (1158-1160): Ο αγγελιαφόρος με όσα υποστηρίζει, διατυπώνει προσωπικές θέσεις ή μεταφέρει τη θυμόσοφη στάση των πολιτών; Να αιτιολογήσετε την απάντησή σας.
445. Οι στίχοι 1172-1179 αποτελούν στιχομυθία μεταξύ του χορού και του αγγελιαφόρου. Να εξηγήσετε γιατί χρησιμοποιεί εδώ ο συγγραφέας τον συγκεκριμένο εκφραστικό τρόπο.
446. Ο αγγελιαφόρος περιγράφοντας την ταφή του Πολυνείκη, αναφέρει τον Κρέοντα ο οποίος καθοδηγεί και συμμετέχει στη διαδικασία αυτή (1196-1203). **α)** Να γράψετε ποιες σκέψεις κάνουν, κατά τη γνώμη σας, οι θεατές για τον Κρέοντα. **β)** Τι επιδιώκει, κατά τη γνώμη σας, ο Σοφοκλής παρουσιάζοντας τη μεταστροφή του Κρέοντα στο σημείο αυτό;
447. «**Παράδειγμα, // πως η αστοχασιά το πιο τρανό κακό στον κόσμο**» (1242-1243): Να συζητήσετε στην τάξη αν η αξιολογική αυτή κρίση του αγγελιαφόρου έχει διαχρονική ισχύ, αφορά μόνο στην εποχή του Σοφοκλή ή μόνο στην εποχή που εκτυλίσσεται το δράμα.
448. Να χωρίσετε σε «σκηνές» τα διαδραματιζόμενα στους στίχους 1196-1243 και να δώσετε τίτλο σε καθεμιά.
449. Γιατί ο Σοφοκλής απεικονίζει την τραγική σύγκρουση του Αίμονα με τον Κρέοντα στα λόγια του αγγελιαφόρου (1206-1256) και δεν την παρουσιάζει στη σκηνή;
450. Να περιγράψετε τον αγγελιαφόρο αποδίδοντας τα βασικά χαρακτηριστικά του με βάση τα στοιχεία του κειμένου.
451. Να γράψετε κατά σειρά τις λέξεις που δείχνουν την κλιμάκωση της οδύνης του Κρέοντα (1209-1264).
452. Πώς παρουσιάζει τον Κρέοντα ο Σοφοκλής στους στίχους 1256-1260;
453. Πώς επηρεάζει η αυτοκτονία της Ευρυδίκης την τραγικότητα της υπόθεσης;
454. Αν και η Ευρυδίκη απαγγέλλει ελάχιστους στίχους μπροστά στο θεατή (1183-1191) και η παρουσία της στη σκηνή είναι πολύ σύντομη, ο ρόλος της είναι πολύ σημαντικός για τη λύση του δράματος. Αφού λάβετε υπόψη σας το λόγο και τη συμπεριφορά της, αλλά και όσα λένε οι άλλοι γι' αυτήν σ' όλη την ενότητα: **α)** Να την χαρακτηρίσετε. **β)** Να εντοπίσετε λέξεις ή φράσεις του πρωτότυπου κειμένου με τις οποίες ο ποιητής επιμένει στο ρόλο της Ευρυδίκης ως μητέρας. Πώς εξηγείτε αυτό το γεγονός; **γ)** Να δείξετε τη σημασία του ρόλου της Ευρυδίκης για τη λύση του δράματος και για την επιδιωκόμενη κάθαρση.
455. Να περιγράψετε την εικόνα με την οποία παρουσιάζεται ο Κρέων και να τη συζητήσετε στην τάξη.

στίχοι 1328 – 1353 (Έξοδος)

456. Ποια συναισθήματα δημιουργεί ο ποιητής στο θεατή με το περιεχόμενο των τελευταίων στίχων του δράματος;
457. Να επιλέξετε από τους στίχους 1328-1353 προτάσεις που έχουν γνωμολογικό χαρακτήρα και να αναπτύξετε εκείνη που θεωρείτε ότι έχει μεγάλη απήχηση σήμερα.
458. Να εντοπίσετε τις τραγικές ιδέες που προβάλλει ο Σοφοκλής στα λόγια του χορού και του Κρέοντα.
459. Πώς συμπεριφέρεται ο χορός στον Κρέοντα βλέποντάς τον να επιστρέφει κρατώντας το σώμα του νεκρού Αίμονα;
460. Να αναφέρετε τα στοιχεία που χρησιμοποιεί ο ποιητής στους στίχους 1339-1346, για να παρουσιάσει τον Κρέοντα ως τραγικό ήρωα.
461. «**Μέλλοντα ταῦτα. Τῶν προκειμένων τί χρὴ // πράσσειν**» (1334-1335): **α)** Να εξηγήσετε ποια είναι τα μέλλοντα και ποια τα προκείμενα. **β)** Πώς κρίνετε τη συμπεριφορά του χορού απέναντι στον Κρέοντα από τα λόγια αυτά;
462. Τι είναι κομμός και με ποιο λογοτεχνικό είδος της νεότερης εποχής συνδέεται;
463. Να χωρίσετε τον κομμό (1257-1353) σε ενότητες και να δώσετε τίτλο σε καθεμιά.

ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ : Θάνος Σταυρόπουλος – φιλόλογος, MSc.
thanosstavropoulos@yahoo.gr